

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA SOCIOLOGIE, ANDRAGOGIKY A KULTURNÍ

ANTROPOLOGIE

**JAK (NE)SNADNÉ JE PODAT ÚSPĚŠNOU
GRANTOVOU ŽÁDOST**

Magisterská diplomová práce

Management vědy

Autor práce: PhDr. Lukáš Kos, Ph.D.

Vedoucí práce: doc. Mgr. Miroslav Dopita, Ph.D.

Olomouc 2024

Prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou prací na téma „*Jak (ne)snadné je podat úspěšnou grantovou žádost*“ vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou použitou literaturu a ostatní zdroje, které jsem při psaní použil.

V Olomouci dne 14. 3. 2024

.....

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval mému vedoucímu diplomové práce doc. Mgr. Miroslavu Dopitovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky a také děkuji všem zúčastněným, kteří mi poskytli svoje grantové projekty a posudky. Bez jejich ochoty a spolupráce by tento text nemohl vzniknout.

Obsah

Úvod	5
1 Současný stav badání	7
2 Metodologie a postup bádání	10
3 Grantová agentura České republiky GAČR	12
3. 1 GRIS aplikace pro návrhy a správu grantů – co obsahuje návrh projektu	14
3. 2 Základní informace ke grantové soutěži	19
3. 3 Hodnocení projektů	21
4 Seznam podpořených standardních projektů v oblasti základního výzkumu v rámci soutěže GAČR	24
5 Úspěšní uchazeči o grantovou podporu základního výzkumu v soutěži GAČR z veřejné vysoké školy	27
6 Úspěšní uchazeči o grantovou podporu základního výzkumu v soutěži GAČR ze státní výzkumné instituce	29
7 Profily odborných pracovníků úspěšných v soutěži z veřejné vysoké školy 2021–2024	31
8 Profily odborných pracovníků úspěšných v soutěži ze státní odborné instituce v letech 2021–2024	35
9 Dva hodnotitelé panelu soutěže GAČR	45
10 Dotazníková část pro hodnotitelé projektů GAČR	48
11 Příklady posudků neúspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů SI	50
12 Příklady posudků úspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů SI	55
13 Příklady posudků neúspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů VŠ	62
14 Příklady posudků úspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů VŠ...	65
15 Zodpovězení výzkumné otázky a výsledky komparace	68
Závěr	73
ANOTACE	77
Literatura a internetové zdroje	79
Seznam zkratk	81

Úvod

Výzkum se soustředí na grantové projekty podávané v rámci soutěže Grantové agentury České republiky (dále jen GAČR) v oblasti humanitních věd. Předkládaná práce ve svých zjištěních vychází ze sekundární literatury a statistických ročenek GAČR, dále ze sběru dat u dvou skupin podavatelů projektů GAČR.

První skupina jsou žadatelé s grantovými žádostmi a jejich posudky ze státní výzkumné organizace z oblasti humanitních věd. V rámci výzkumu proběhl sběr dat a porovnání úspěšných a neúspěšných uchazečů za poslední čtyři roky.

Druhá skupina úspěšných i neúspěšných žadatelů s grantovými žádostmi a jejich posudky jsou z oblasti humanitních věd veřejné vysoké školy, u které též proběhla jejich vzájemná komparace uchazečů, proč získali podporu či nikoliv.

Výzkum měl za cíl zjistit, kdo je v soutěži úspěšnější a z jakých důvodů. Jaké jsou formální a věcné nedostatky podaných žádostí a jaké jsou pozitivní ale i negativní okolnosti sehrávající roli pro získání či odmítnutí finanční podpory. Ve výzkumu byly právě z těchto důvodů komparovány vybrané pracovní profily odborníků z obou výše uvedených skupin. Pro kompletní sběr dat byl využit Informační systém výzkumu, vývoje a inovací s (centrální evidencí projektů CEP), dále bibliografická databáze ASEP zkoumané státní instituce nebo webové profily samotných uchazečů.

Předmětem obsahové komparační analýzy jsou tedy úspěšné i neúspěšné grantové žádosti a jejich posudky za poslední čtyři roky, jejichž seznam vznikl na základě volně dostupných statistických údajů GAČR, stejně tak i seznam vybraných uchazečů. Výzkumné projekty i organizace jsou anonymizovány.

Výsledek komparace vybraných uchazečských profilů a části posudků ukazují, kdo je v grantové soutěži úspěšnější a proč, ale také jestli v základu mají všechny subjekty stejné podmínky a možnosti, jak grantovou podporu získat. Pro jednu s možností, jak odpovědět na výzkumnou otázku, vznikly navíc také fiktivní profily uchazečů. Tyto profily patří žadatelům s nejvyšší anebo nejnižší šancí na úspěch v soutěži.

Aby měla magisterská diplomová práce všechny náležitosti, je zde krátce také zmíněn všeobecný úvod do problematiky o grantovém výzkumu. Zjištění předkládané práce jsou navíc podpořeny dalšími zdroji a důležitými dokumenty, které jsou zde náležitě citovány.

1 Současný stav badání

Než přejdeme k samotnému výzkumu, je potřebné, si představit ve stručnosti odbornou literaturu a badatele, kteří se výzkumné otázce získávání grantů ve vědě potažmo v akademickém prostředí dosud věnovali nebo věnují. V zahraničí je s touto problematikou úzce spojená a již několikrát přepracovaná kniha *Writing Successful Science Proposals* (Friedland, Folt, Mercer, 2018, s. 8–9), kde je hned v jejím úvodu vysvětleno, že úspěšné grantové žádosti v sobě obsahují a kombinují aspekty vědy jako jsou kreativní konceptualizace návrhu (invenční myšlenka), detailní propracování textu, projektová analýza, syntéza výsledků nebo odhady různých rozpočtů. To vše je zahrnuto do artikulace vědeckého procesu, který dává vzniknout kvalitním grantovým žádostem. Kromě toho příručka prezentuje různé způsoby psaní dokumentů nejen pro vysokoškolské prostředí, ale také například pro soukromé nebo státní organizace téměř po celém světě. Je zřejmé, že kvalitní vědecký výzkum bez dostatečného financování nemůže fungovat. Možnosti, jak si podporu zajistit, demonstruje právě tato kniha.

Za zcela rozdílným účelem v českém prostředí vyšla nedávno publikace nesoucí název *Nová vědecká éra? – Od byrokracie komerce ke kreativě ve veřejném zájmu* (Hrubec, Kopecký eds., 2021, s. 7–13), která má snahu upozornit na byrokratické pojetí deformované české vědy, která je doslova poškozená grantovou politikou. Autoři knihy sice v jejím úvodu ujišťují čtenáře, že text reflektuje současné diskuse ve všech vědních skupinách, zdá se ale, že se nakonec věnují jen těm, kteří v podávání grantových žádostí odmítají pokračovat.

Na předešlý výstup poté navazuje práce nazvaná *Digitální obrat v českých humanitních a sociálních vědách* (Hladík a kolektiv, 2022, s. 19–85), která již není zaměřená na „grantové zoufalství“ českého vědeckého prostředí, ale nabízí sérii zajímavých příspěvků o vědě a jejích nástrojích, dějinách vědy v datech nebo o její samotné digitalizaci. Ta je právě důležitá například v tom, že se díky ní

snadněji zpracovávají data, která jsou užitečná při hodnocení jednotlivých grantových výstupů i vědců samotných. S tím je také úzce spojena další kniha *Informační gramotnost jako veřejný zájem, politika a norma – návod na tvorbu koncepčních dokumentů v oblasti informačního vzdělávání* (Dombrovská, 2018, s. 18), kde autorka textu píše o nutnosti zavedení minimální úrovně informační gramotnosti ve vědě, o tom, jak s některými dokumenty správně nakládat.

Za velmi kritickou, k současnému fungování akademického světa, lze vnímat knihu *Akademický svět a jeho současné problémy* (Višňovský, 2022, s. 8–11), která se soustředí na aktuální problémy ve vědě a výzkumu jako jsou různé druhy kvality hodnocení, akreditace, a dokonce na samotné problémy spojené s neoliberalismem. Ten podle autora, dělá z vědců pouhé služebníky pod tíhou metrik. Kniha je proto spíše filozofickým zamyšlením než reálným popisem stavu současného světa vědy a výzkumu, který je již dnes neodmyslitelně spjat s projektovým managementem.

Na tento výstup poté tematicky navazuje práce *K nové vědecké epoše – Globální srovnání deformací vědy* (Hrubec, Višňovský et al., s. 342–357), která například uvádí čtenáře do problematiky nové reformy hodnocení výzkumu v Číně. Pro zkušeného projektového manažera nejsou poznatky v korpusu ničím novým. Zvláště pak pokud je dobře obeznámen s predátorskými praktikami časopisů tamního asijského světa. Kniha spíše ale nekriticky hodnotí vědu a výzkum v zemích jako jsou právě Čína nebo Rusko.

Pokud bychom hledali přímo odbornou práci, která se zaobírá tématem základního výzkumu a grantové politiky v ČR, bude to zajisté kritická esej již zmíněného Radima Hladíka, který se přímo věnoval *Závislosti na GAČRu: Projektové dedikace publikačních výsledků z perspektivy vědních oblastí*.¹ Ten spolu

¹ Hladík, R. *Závislosti na GAČRu: Projektové dedikace publikačních výsledků z perspektivy vědních oblastí*. (s.60–70) In. Hrubec, M.–Kopecký, M. (2021) *Nová vědecká éra? Od byrokratické komerce ke kreativitě ve veřejném zájmu*. Praha: Nakladatelství Epoque.

s Michalem H. Kolářem upozornili na problém, který představuje nízká úspěšnost v GAČR i u kvalitních projektů, a to i přesto že se celkový rozpočet na vědu a výzkum zvyšuje. Přitom jsou to právě humanitní vědci, kteří příliš mnoho jiných možností nemají, jak získat podporu pro svůj základní výzkum v České republice. Jistou alternativu sice nabízí grantové soutěže MŠMT a jiných resortů, ale GAČR si stále drží dominantní postavení. Úspěšný uchazeč proto představuje prestižního badatele v daném oboru (grant získá zhruba okolo 10 % badatelů každý rok) a i jako jeho držitel nese jisté výsady. O to více jiné vědce bolí, když už po několikátém podání grant nezískají. Je proto GAČR opravdu nerovnou soutěží? Na otázku se pokusí odpovědět následující výzkum.

Z výše uvedeného textu kapitoly vyplývá, že se zájem o grantovou politiku do odborného diskurzu promítá dvojím způsobem. První jde přímou cestou projektového manažera, který se snaží popsat, a ukázat, jak správně grantový projekt podat. Druhá skupina zahrnuje literaturu kritiky byrokratických a komerčně deformovaných koncepcí vědy v současném kapitalistickém světě.

Kdybychom ale chtěli vystoupit z polemiky čistě akademického prostředí a najít nějaké novinky ze světa vědy a techniky v České republice, je dobré pravidelně sledovat internetový portál www.vedavyzkum.cz. Ten se zabývá například problematikou politiky výzkumu a vývoje, transferem znalostí, právem a jinými zajímavými informacemi z oblasti grantové politiky v širší perspektivě. Za zmínku stojí například článek týkající se složitosti zadávací dokumentace v grantových soutěžích.² Zde je GAČR vyzdvihován a chválen za přehlednou zadávací dokumentaci a snadnou orientaci v jeho požadavcích na navrhovatele s čímž nezbývá než souhlasit. Například řešení NAKI klade na řešitele a jeho spolupracovníky mnohem vyšší administrativní nároky.

² <https://vedavyzkum.cz/z-domova/czexpats-in-science/lesk-a-bida-ceskych-grantu-1-jak-zadavacimi-dokumentacemi-odrazujeme-zadatele-ze-zahranici>, vyhledáno dne 15. 3. 2024.

2 Metodologie a postup bádání

Obsah kapitoly ve stručnosti popisuje postup bádání a zvolenou metodologii předkládané magisterské diplomové práce. Ilustruje také proces komparací získaného materiálu pro výzkum a sběr dat, který se stal důležitým podkladem pro závěrečné poznatky výstupu.

V první řadě bylo osloveno grantové oddělení a příslušný pracovník mající ve svojí gesci projekty GAČR na veřejné vysoké škole (VŠ) z Filozofické fakulty. Bohužel zde bylo zjištěno, že příslušné oddělení projekty starší, než jeden rok neuchovává a informace k uloženým žádostem neposkytuje z důvodů ochrany osobních dat (GDPR). Proto byl v počátku kvantitativní výzkum podpořen hlavně veřejně dostupnými informacemi ze statistických ročenek GAČR, kde jsou za poslední čtyři roky uveřejněny potřebné údaje pro následující výstup.

Nyní mohly být vytvořeny dva jmenné seznamy úspěšných žadatelů o grantovou podporu jak z VŠ, tak ze zkoumané státní instituce (SI). Podle úspěšných žádostí VŠ a jejich kateder byly vybrány oborově stejné nebo příbuzné pracoviště SI, aby obě skupiny mohly být komparovány. Proto také díky následné kvalitativní metodě bádání vznikly profily uchazečů obou skupin, ze kterých vzešly první poznatky výzkumu. Navíc autor textu využil e-mailovou korespondenci a osobní setkání s úspěšnými i neúspěšnými uchazeči k tomu, aby získal další potřebné informace k projektům; jejich posudky. Proběhl tak další sběr dat týkajících se zkoumaných žádostí a mohlo dojít opět ke komparaci.

Dále výzkum pokračoval díky poznatkům zjištěných ze setkání s dvěma hodnotiteli panelů soutěže GAČR, kteří byli zároveň i úspěšní žadatelé o finanční podporu. Autor práce se také setkal s další skupinou, a to s neúspěšnými uchazeči jak z VŠ, tak z SI. Jako poslední část výzkumu byly vypracovány příklady na základě posudků, týkajících se úspěšných žádostí SI a následně i

odmítnutého vzorku. Poté se výzkum soustředil na posudky neúspěšných žádostí VŠ a následně na druhou skupinu opět z VŠ nyní s přidělenými financemi. V předkládané práci tak mohlo dojít k zodpovězení výzkumné otázky a byly uveřejněny výsledky komparace jak úspěšných i odmítnutých uchazečů z VŠ a SI tak i pozitivních a negativních posudků. Tímto byl výzkum v oblasti GAČR na VŠ a SI uzavřen. Samotný závěr pak demonstruje obecně zjištěné poznatky z výzkumu a sumarizuje je.

3 Grantová agentura České republiky GAČR

Kapitola čtenáře blíže seznamuje se zkoumanou grantovou agenturou, jakými zákony se řídí, které nástroje používá pro zpracování grantových podkladů, jak samotné žádosti vypadají nebo jakou pozici má na poli grantové politiky v České republice. Její podkapitoly se věnují přímo aplikaci určené ke zpracování žádostí, pravidlům soutěže nebo hodnocení projektů. Níže uvedený text má za úkol čtenáře obeznámit s částí zkoumané problematiky.

Tento subjekt má v oblasti státních grantových soutěží monopolní postavení, a to z důvodů, že téměř jako jediný poskytuje z veřejných prostředků účelovou podporu na projekty základního výzkumu. Proto také ve vyhlášených programech financuje vědecké práce, nejen zavedených a zkušených pracovníků, ale také začínajících mladých badatelů. Agentura se řídí zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a experimentálního vývoje a inovací. Je vymezena jako samostatný účetní celek, který spravuje a nakládá s účelovými a institucionálními prostředky, přidělenými ze státního rozpočtu. Jeho samostatnost státní rozpočtové kapitoly je důležitá hlavně proto, že jediné odborníci z oblasti výzkumu rozhodují o finančních prostředcích na základní výzkum a nikoliv úředníci.³

Vědecká výzkumná rada GAČR má dvanáct členů a zodpovídá za odbornou úroveň při posuzování odborných návrhů. Funkční období členů je čtyřleté s tím, že ho lze pouze jednou prodloužit po sobě jdoucí. Vědecká rada také navrhuje předsednictvu ustanovení a orientací odborných komisí, skupin projektů nebo vyhodnocuje úroveň samotné grantové agentury.

Předsednictvo jmenuje vláda ČR na doporučení a návrh Rady pro výzkum, vědu a inovace. Složení má pět členů, s tím že každý zastupuje jeden z pěti základních vědních oborů: technické vědy, vědy o neživé přírodě, lékařské

³ K tomu: <https://gacr.cz/o-ga-cr/o-nas/>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

a biologické vědy, společenské a humanitní vědy, zemědělské a biologicko-environmentální. Funkční období členů je čtyřleté opět s možností jednoho prodloužení. Předseda je statutárním orgánem GAČR. „*Předsednictvo schvaluje vyhlášení veřejných soutěží ve výzkumu a vývoji a rozhoduje o uzavření smluv o poskytnutí podpory, tedy o udělení grantů vědeckým projektům na základě hodnocení oborových komisí a panelů GA ČR. Předsednictvo dále koordinuje činnost těchto poradních orgánů, jmenuje a odvolává jejich členy.*“⁴

Jaké jsou cíle GAČR? Skrze vědecké soutěže ve výzkumu a vývoji určovat a financovat jím uznané projekty v oblasti základního výzkumu s vysokou pravděpodobností jejich dosažení světové úrovně. Z toho vyplývá podpora mezinárodní spolupráce a motivace vybraných vědců k dalším excelentním badatelským výsledkům. GAČR také dbá na co nejlepší využití poskytnutých finančních prostředků v českém prostředí ve prospěch tuzemské vědy, a proto pro navrhovatele a hodnotitele nastavuje co nejoptimálnější podmínky pro zpracování potřebných dokumentů v soutěži.

Výše zmíněný zákon č. 130/2002 Sb., je hlavním nástrojem pro příjemce finanční podpory, díky kterému se má řídit společně s platnou zadávací dokumentací uveřejněnou na webových stránkách GAČR.⁵ Ta je platná vždy v roce podání projektu a podle ní je příjemce podpory povinen zahájit řešení a realizovat svůj projekt. Výsledky prezentuje podle příslušného oboru, například v humanitních vědách se každý rok podávají dílčí zprávy obsahující dosažené publikační výstupy a vše je vyplněno náležitě podle pokynů v GRISu, což je aplikace navržena přímo pro příjemce finanční grantové podpory.⁶

⁴ Převzato: <https://gacr.cz/o-ga-cr/ridici-organy/predsednictvo/>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

⁵ Převzato: <https://gacr.cz/zadavaci-dokumentace/>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

⁶ K tomu: <https://gacr.cz/wp-content/uploads/2019/03/Uzivatska-prirucka-aplikace-GRIS-2016.pdf>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

3. 1 GRIS aplikace pro návrhy a správu grantů – co obsahuje návrh projektu

Co GRIS obsahuje a proč je zde zmíněn? V aplikaci si žadatel zřídí svůj uživatelský účet, přes který se přihlašuje do systému. Bez něj se nelze vůbec ke grantové podpoře dostat nebo spravovat svůj projekt. Ten je zde rozložen v elektronickém formuláři, který má celkem devět částí. Část A obsahuje základní údaje, lze zde vyhledávat projekty a institucionálně zakotvené odborné pracovníky. Bez instituce, kde je badatel zaměstnán, nelze vůbec o grantovou podporu žádat. Níže uvedené části aplikace, které si zde názorně projdeme, nejsou veřejně přístupné, ale informace o nich najdeme v zadávací dokumentaci veřejné soutěže ve výzkumu, experimentálními vývoji a inovacích na podporu grantových projektů základního výzkumu – *Standardní projekty* (rok).⁷ Dále zde najdeme vymezení jednotlivých pojmů, účel zadávací dokumentace, jak probíhá výběr a přijímání projektů, jejich způsob podávání nebo také například postupy při uzavírání smluv a způsob rozhodování při poskytování účelové podpory.

Záložka A Základní údaje v GRISu obsahuje – Návrh projektu do veřejné soutěže ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích na podporu grantových projektů základního výzkumu pro Standardní projekty na rok 2025 (dále jen projekt) a není-li uvedeno jinak, návrh se podává v anglickém jazyce. Dále je zde registrační číslo, datum zahájení projektu, název projektu, jeho anglický ekvivalent, hlavní panel. Ten je rozdělen pro výběr číselně od P101 – Mechanical engineering až P506 – Botany and zoology. Zde jsou uvedeny humanitní a biologicko-environmentální vědy skoro až na samém konci seznamu. Ostatně i v získání grantových podpor vedou za posledních pět let technické a přírodovědní obory,⁸ jak si představíme níže. Pod kolonkou hlavní panel je odkaz na mezioborový projekt, dále klíčová slova, které je nutno vyplnit i

⁷ K tomu: <https://gacr.cz/zadavaci-dokumentace/>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

⁸ K tomu: <https://gacr.cz/seznam-podporenych-projektu/>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

anglicky a následují iniciály uchazeče s e-mailovou adresou při institucionálním zakotvení a sídlo zaměstnavatele. Jako poslední je zde uveden telefon a IČO.

Do záložky A spadá také všemi badateli obávaný abstrakt projektu, který je pomyslnou vlajkovou lodí celé práce a pokud není napsán chytře, stručně a poutavě, nelze v soutěži očekávat mnoho velkých úspěchů. Počet jeho znaků je značně omezený. Po českém abstraktu následují cíle projektu, tedy vědecký záměr. Obě kolonky se poté následně klonují do anglické verze a po nich uživatel vybírá klasifikaci oboru a priority. Obory OECD začínají ve výběru 1. Natural Sciences a pokračují 1. 1. Mathematics +-- Pure Mathematics, 1. 2. Computer and Information Sciences a jiné. Výběr zakončuje 1. 5. Earth and related environmental sciences. V přihlášení k prioritám poté nalezneme možnost, jak se má badatel profilovat v oblasti národních priorit, ke konkurenceschopné ekonomice založené na znalostech. Dále se zde objevují General Purpose Technologies pro inovace procesů, produktů a služeb, posílení udržitelnosti, úspornost, efektivita a adaptabilita nebo užité vlastnosti produktů a služeb. Výčet priorit, ke kterým se badatel přihlašuje ve svém výzkumu dále pokračuje a není třeba je zde všechny vypisovat.

V záložce B – celkem poté vědec vyplňuje celkové způsobilé náklady na řešení projektu ze všech zdrojů financování. Zde jsou kolonky pro vyčíslení dotace pro financování projektu, podpora z ostatních veřejných zdrojů (tuzemských i zahraničních), podpora z neveřejných zdrojů (vlastní prostředky, soukromé dotace), způsobilé náklady ze všech zdrojů financování a míra podpory u poskytovatele. Rozdělení dotace na řešení projektu je tříleté, stejně jako rozdělení ostatních zdrojů, které jsou v tabulce GRISu dále rozděleny na věcné náklady, osobní náklady, investiční náklady s celkovou sumarizací. Tuto část projektu vyplňují již zkušení projektoví pracovníci, a proto by jej neměli vyplňovat samotní vědci, protože by mohlo dojít k nadhodnocení samotného

financování projektu. To již v některých případech zapříčinilo vyřazení záměru ze soutěže právě kvůli nadhodnoceným finančním požadavkům.

Nelze opomenout poznamenat, že předkládaný výzkum diplomové práce vypustil téměř všechny data, týkající se finanční stránky věci kvůli citlivým informacím a GDPR a soustředil se na zbylé části projektu, především pak na profily účastníků a jejich práci s posudky, které obdrželi v rámci grantové soutěže.⁹

Další část založenou v aplikaci GRIS je záložka označená A2 a nese jméno a tituly účastníka soutěže. Zde je uvedeno datum získání jeho Ph.D. titulu, ORCID, SCOPUS ID, primární působiště a odkaz na gender plán. Po vyplnění identifikačních údajů, lze přejít do části označené B jako finanční prostředky, kde jsou rozepsány finanční dotace na jednotlivé roky výzkumu I., II., III. a tabulka předkládá celkové způsobilé náklady na řešení projektu ze všech zdrojů financování + míru podpory u poskytovatele. Po tabulce, která rozděluje dotace na řešení projektu následuje část B s rozpisem finančních položek, které se týkají požadované dotace od GAČR. Dotace na věcné náklady obsahují materiální, cestovní a nemateriální náklady spolu v kolonce s doplňkovými (režijními). Druhá tabulka obsahuje dotace na osobní náklady, se mzdy odborných, technických pracovníků, odměny DPP a DPČ a sociální a zdravotní pojištění, SF a (FKSP). Dále je zde nutné vyplnit tabulku pro dataci na pořízení investic a rozpisy na zmíněné dohody o provedení práce nebo pracovní činnosti. Všechny výše zmíněné finanční požadavky si musí badatel náležitě zdůvodnit v kolonce specifikace a zdůvodnění nákladů za celou dobu řešení, což například zahrnuje materiální, cestovní, investiční nebo osobní náklady. Všechny tyto skutečnosti se navíc vyplňují v anglickém jazyce.

⁹ <https://gacr.cz/wp-content/uploads/2019/03/Uzivatelaska-prirucka-aplikace-GRIS-2016.pdf>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

Část D obsahuje bibliografické údaje a nejvýznamnějších výsledcích ve vědecké a výzkumné činnosti žadatele o grant. Výsledky pro jednodušší orientaci jsou definovány podle Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje. Kromě pěti možností, je zde nutno vyplnit také celkový počet citací včetně auto citací a H-index podle WOS. Druhá část D2 obsahuje další dosažené výsledky jako například jsou počty vychovaných a vedených post doktorandů, doktorandů a studentů, zvané přednášky, významná ocenění, projekty, vědecká činnost ale i členství v hodnotících panelech.

Navazující část E je také vyplněna žadatelem anglicky a týká se běžících projektů jak tuzemských, tak zahraničních, dále navrhované a ukončené projekty. Samostatná záložka C2 výsledky poté na hlavním panelu GRIS obsahuje odhad předpokládaných výsledků projektu, což představuje slovní popis druhů výsledků s důrazem na kvalitu (nikoliv na kvantitu), jejichž publikování se očekává v rámci řešení projektů (články v mezinárodních vědeckých časopisech, monografie, mezinárodní sborníky apod.). V přílohách poté uchazeč o grantovou podporu nahrává životopis a ostatní příložené soubory.¹⁰

Jako poslední je zde uvedeno prohlášení, kde se podáním návrhu uchazeč o finanční podporu zavazuje k tomu, že se plně seznámil se zadávací dokumentací a dalšími pravidly, které se zavazuje dodržovat. *„Navrhovatel je v pracovněprávním poměru k uchazeči, nebo ve výjimečných případech tento vztah vznikne nejpozději v průběhu 4 měsíců od začátku řešení grantového projektu nebo nabytím účinnosti smlouvy nebo vydaní rozhodnutí o poskytnutí podpory; po uzavření smlouvy o podpoře grantového projektu nebo po vydání příslušného rozhodnutí o podpoře grantového projektu bude plnit všechny povinnosti příjemce vyplývající ze zákona č. 130/2002 Sb., zadávací dokumentaci/pravidel a uzavřené smlouvy nebo vydaného*

¹⁰ <https://gacr.cz/wp-content/uploads/2019/03/Uzivatelska-prirucka-aplikace-GRIS-2016.pdf>, vyhledáno dne 10. 3. 2024.

rozhodnutí o poskytnutí podpory; poskytne řešiteli adekvátní administrativní podporu; poskytne řešiteli odpovídající technické a institucionální zázemí, zejm. poskytnutím vhodných prostorů nebo přístupu ke stávajícímu vybavení v průběhu řešení, popřípadě i po jeho skončení; zajistí řešiteli etické a nediskriminační pracovní prostředí, explicitně stanoví etický kodex, který je v souladu s Evropským kodexem integrity výzkumu, a zajistí transparentní proces řešení jeho případného porušení; zároveň potvrzuje, že mu není známo, že by ze strany navrhovatele nebo spolunavrhovatele došlo k porušení etického kodexu v období 5 let před rokem vyhlášení dané veřejné soutěže; bude dodržovat a po navrhovatelích a spolunavrhovatelích v případě získání grantového projektu po řešitelích, spoluřešitelích a členech řešitelských týmů vyžadovat dodržování všech ustanovení etického kodexu. Pokud se u navrhovatele, spolunavrhovatele, případně řešitele, spoluřešitele nebo u jiného člena řešitelského týmu prokáže porušení etického kodexu v době řešení grantového projektu nebo skutečnost, že se ho dopustil v období posledních 5 let před rokem vyhlášení dané veřejné soutěže, může poskytovatel vyřadit návrh projektu z veřejné soutěže, vypovědět smlouvu o podpoře grantového projektu bez výpovědní doby, zrušit rozhodnutí o poskytnutí podpory grantového projektu nebo odstoupit od smlouvy o podpoře grantového projektu; zajistí, aby řešitel po uzavření smlouvy o podpoře grantového projektu plnil všechny své povinnosti, zejména odpovídal za odbornou úroveň řešení projektu; všechny údaje uvedené v návrhu projektu jsou pravdivé, úplné a nezkrácené a jsou totožné s údaji vloženými do návrhu projektu pomocí aplikace, a že návrh projektu byl vypracován v souladu se zadávací dokumentací/pravidly, že osoby uvedené v návrhu projektu splňují a po celou dobu, po kterou se budou podílet na řešení projektu, budou splňovat podmínky uvedené v zadávací dokumentaci/pravidlech; všichni spoluúčastníci, navrhovatel, spolunavrhovatel a odborní a další odborní i další spolupracovníci uvedení v návrhu byli seznámeni v věcném obsahu návrhu projektu i s finančními požadavky v něm uvedenými a se zadávací dokumentací/pravidly; před podáním návrhu projektu zajistil souhlas výše uvedených osob s účastí na řešení grantového projektu uvedeného v návrhu projektu; na jiný projekt s totožnou nebo odbornou problematikou nepřijal, nepřijímá a nepřijme podporu z jiného

zdroje; obsah návrhu projektu, jehož se v jiných grantových nebo programových projektech účastní stejný navrhovatel nebo spolunavrhovatel, je rozdílný od tohoto návrhu projektu a navržené rozsahy prací umožní navrhovateli nebo spolunavrhovateli řešit všechny jejich projekty; souhlasí, aby údaje uvedené v návrhu projektu byly použity pro vnitřní potřebu poskytovatele a uveřejněny v rozsahu stanoveném zákonem č. 130/2002 Sb. a zadávací dokumentací/pravidly; v případě uzavření smlouvy nebo vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory na řešení grantového projektu se bude při jeho řešení řídit podmínkami pro řešení grantových projektů uvedenými v zadávací dokumentaci/pravidlech; po uzavření smlouvy nebo vydání rozhodnutí o podpoře grantového projektu zajistí spolufinancování daného grantového projektu v souladu s podaným návrhem projektu.“¹¹

3. 2 Základní informace ke grantové soutěži

Co obsahuje grantový návrh a kde se podává jsme si vysvětlili výše a než přistoupíme k samotnému výzkumu je třeba shrnout a vysvětlit některé pojmy. O standardní projekt, kterým se práce zabývá, se mohou ucházet badatelé během celé fáze své kariéry. Projekty spadají do oblasti základního výzkumu a téma a způsob jejich řešení volí vždy navrhovatel. Podaný projekt může řešit jedno nebo více odborných pracovišti nebo i jeden nebo více odborníků. Jak už bylo výše zmíněno doba trvání projektů je 2 nebo 3 roky. Opět hodnocení probíhá přes hodnotící panely skrze peer review v systému. Hodnocení je dvou kolové, první fázi hodnotí tuzemští pracovníci a pokud projekt postoupí, druhé kolo hodnotí zahraniční odborníci. Způsob podávání návrhu projektu bylo podrobně popsáno přes aplikaci, jen je nutno ještě zmínit, že nejdříve uchazeč zasílá formulář z GRIS přes datovou schránku GAČR a po určité době, která je vždy oznámena na webových stránkách soutěže, se v aplikaci u detailu *Evaluation Protocol* a *Project*

¹¹ Převzato z aplikace GRIS dne 11. 3. 2024.

Evaluation Results objeví výsledky projektu s jeho hodnocením. Před odesláním návrhu se také doporučuje ho zkontrolovat přes checklist na webové stránce GAČR.

Co a kdo je uchazeč, navrhovatel nebo další účastník? Uchazečem soutěže se rozumí fyzická osoba nebo právnická osoba se sídlem v ČR, organizační složka státu nebo územního samosprávného celku nebo organizační jednotka Ministerstev obrany nebo vnitra, které žádají o podporu. Často se jedná o odborné pracoviště nebo ale také i o samotnou fyzickou osobu. Spoluuchazeč je odpovědný za část projektu a on sám je odlišným subjektem od uchazeče. Právnická osoba má jiné IČO. Příjemce v grantové soutěži je myšlena osoba, která získala finanční podporu a další uchazeč je osoba, která se účastní na projektu a byla jí vymezena daná úloha, která je popsána v projektu. Grantovou podporu mohou přijmout pouze subjekty se sídlem v ČR. V neposlední řadě je nutné zmínit navrhovatele, což je fyzická osoba, která je uchazeči odpovědná za odbornou úroveň projektu. Navrhovatel musí být s uchazečem v pracovním poměru nebo poměru obdobném a pokud tak není, tento pracovní právní vztah musí vzniknout nejpozději do čtyřech měsíců od začátku řešení projektu. To samé platí i u spolunavrhovatele a spoluuchazeče.¹²

Co se týká souběhu návrhů, *„Jedna osoba může v rámci všech veřejných soutěží vyhlášených GA ČR v daném kalendářním roce (s výjimkou uvedené níže) a v rámci všech výzev, na kterých se GA ČR podílí, s počátkem řešení v roce 2025 podat maximálně dva návrhy projektů, a to jeden v roli navrhovatele a druhý v roli spolunavrhovatele. Pokud s oběma návrhy projektů uspěje, může řešit oba tyto projekty, pokud tomu nebrání jiná okolnost vyplývající z příslušné zadávací dokumentace nebo z příslušných pravidel.“*¹³

¹² K tomu: <https://gacr.cz/dulezite-prezentace/>, vyhledáno dne 11. 3. 2024.

¹³ <https://gacr.cz/zadavaci-dokumentace/>, vyhledáno dne 11. 3. 2024.

Důležité termíny soutěže jako její vyhlášení, najdeme v Obchodním věstníku, dále na webových stránkách GA ČR je uveřejněna i soutěžní lhůta a hodnotící lhůta s předpokládaným vyhlášením výsledků. Důležitou součástí projektu je také formulář o prokazování způsobilosti k provedení výzkumu a veškeré informace a lhůty k podání formuláře najdeme opět na webových stránkách soutěže.¹⁴

3. 3 Hodnocení projektů

Co se hodnotí a jak se posuzuje výše odborné úrovně? Kromě samotné kvality žádostí, které by neměly obsahovat například gramatické chyby se posuzuje jejich originalita a schopnosti a předpoklady žadatele grant získat. Stejně tak se hodnotí i odborné schopnosti spolunavrhovatelů a jejich odborných pracovníků. Důležitá je i instituce, kde se bude grantový projekt řešit, jestli má vhodné zázemí a jakou nese prestiž v dané oblasti výzkumu. Navíc se přihlíží k prosazování principů odpovědného výzkumu a inovací, včetně strategických nástrojů rozvoje lidského potenciálu, jak je zmíněno v metodice. Kvalita návrhů a jejich úroveň se hodnotí podle hlediska odborného panelu, kam je projekt k posouzení zaslán. Zde bychom jako uchazeči měli sestavit svůj projekt podle marketingového plánu. Ten je důležitý jako vhodná strategie pro získání grantové podpory. Pokud bude naše grantová žádost nepřehledná, bez jasně stanovených cílů, neuspěje. Mohli bychom si například vybrat metodiku SMART, která jasně určuje a stanovuje naše cíle. **S** je myšleno jako něco specifického, co chceme zkoumat, jedná se o originální myšlenku, **M** představuje něco měřitelného, co z výzkumu vznikne (například odborná publikace), **A** je dosažitelný cíl. Někdy je lepší mít v projektu méně práce než si dát na začátku například časově náročný (pro porotu nesplnitelný) úkol. I rozložení výzkumného procesu a jeho možné

¹⁴ K tomu: <https://gacr.cz/formulare-cestnych-prohlaseni/>, vyhledáno dne 11. 3. 2024.

časové výstupy se při posuzování grantové žádosti hodnotí. **R** už samo vyplývá z přechozích skutečností, je to něco realistického, a to samé platí i pro **T**, kdy je potřeba projekt řádně časově rozfázovat. Nechcete podat záměr, který hodnotitelé vyřadí pro jeho nerealistické cíle.

Sama zadávací dokumentace, která je velmi přehledná poukazuje na nutnost jasných a konkrétně vymezených cílů. Zvolená metodika výzkumu musí být adekvátní k řešení samotného problému. Důležitá je také finanční přiměřenost, i když ji předkládaná práce nezkoumala, zmíníme, že se posuzuje zejména výše úvazku a podíl jednotlivých členů týmu na předpokládaných výstupech. To je také jeden z důležitých bodů posuzování, který souvisí s genderovou otázkou podílu mužů a žen ve výzkumném týmu. Tento požadavek lze naplnit i například zapojením doktorandů do výzkumu, což se přičítá k dobru projektu. Další benefit přináší zapojení do projektu zahraniční spolupracovníky, což ale v humanitních vědách může pro řešitelskou instituci představovat značný problém. Většina zahraničních badatelů není ochotná se do výzkumu zapojit za vyšší platového ohodnocení v ČR v oblasti humanitního výzkumu.

Ve shrnutí konstatujeme, že se hodnotí přiměřenost navržených nákladů i výše úvazků, opodstatněnost požadavků, podíly poskytnutých finančních prostředků a splnění požadavků na rozsah a vymezení způsobilých nákladů podle zadávací dokumentace GAČR.¹⁵ Kritéria hodnocení návrhů vyplývají z § 21 odst. (2) zákona č. 130/2002 Sb. bezprostředně po ukončení soutěžní lhůty. Poté se provádí kontrola všech údajů a jejich úplnost. Zde je nutno podotknout, že i určitá část projektů je vždy vyřazena kvůli těmto formálním nedostatkům. Pokud je projekt po této stránce v pořádku, hodnotí se jeho odbornost přes

¹⁵ <https://gacr.cz/zadavaci-dokumentace/>, vyhledáno dne 11. 3. 2024.

ustanovenou komisí podle § 21 odst. (5) až (7) zákona č. 130/2002 Sb. a následuje také kontrola relevantnosti navržených a uznaných nákladů.

Během výzkumu se podávají každý rok dílčí zprávy, kde se vyplňují splněné výstupy pro daný časový úsek výzkumu uvedený v harmonogramu. Na konci celého řešení projektu se podává závěrečná zpráva, kde se uvádí, jestli projekt splnil všechny deklarované závazky, postup prací, využití vybavení pro výzkum a vyhodnocuje se i dosavadní hospodaření s přidělenými prostředky.¹⁶ Řešení projektu je hodnoceno: vynikající, splněno, splněno s výhradou, nesplněno.

Proces hodnocení začíná podáním návrh projektu, kdy následuje jeho kontrola správnosti, tedy formálních náležitostí, dva až tři zpravodajové a dva posuzovatelé, kteří jsou odborníci na dané téma, hodnotí projekt. Dále v procesu hodnocení pokračují panelisté, kteří posoudí práci a hodnocení zpravodajů a posuzovatelů. Hodnocení panelů také posoudí oborová komise a shodne se na klasifikaci projektu. Pokud návrh projde, posuzují jej odborníci v zahraničí. Následně panely projednají všechna hodnocení a navrhnou pořadí projektu v soutěži. Oborová komise projedná návrh panelů a stanoví konečné pořadí. Poté předsednictvo rozhodne o finanční podpoře záměru a následuje jeho realizace.

Výše uvedený text seznámil čtenáře diplomové práce s pravidly a nástroji, které Grantová agentura České republiky používá. Jejich znalost je důležitá pro následující výzkum v kapitole čtyři, který se týká kvantitativní metody. Zde jsou představeny počty uchazečů o grantovou podporu v jednotlivých oborových skupinách se zaměřením na zkoumané odvětví nesoucí označení OK4 společenské a humanitní vědy. Čísla dávají jasnou představu o tom, kolik uchazečů se o podporu za čtyři roky hlásilo.

¹⁶ <https://gacr.cz/kriteriia-hodnoceni-vysledku/>, vyhledáno dne 11. 3. 2024.

4 Seznam podpořených standardních projektů v oblasti základního výzkumu v rámci soutěže GAČR

Díky kvantitativní metodě sběru dat, kapitola demonstruje počet všech projektů podpořených v základním výzkumu za zkoumané období. Výzkum níže ukazuje počet uchazečů v jednotlivých oborových skupinách a jak si mezi sebou, co do počtu konkurují.

- Rok 2021 – 294 + 60 dodatečně doplněných
- Rok 2022 – 434 + 0 dodatečně doplněných
- Rok 2023 – 459 + 24 dodatečně doplněných
- Rok 2024 – 332 + 0 dodatečně doplněných

Seznam počtu podpořených standardních projektů za poslední čtyři roky podle pěti oborových skupin rozdělených na základě statutu GAČR. OK1 – technické vědy, OK2 – vědy o neživé přírodě, OK3 – lékařské a biologické vědy, OK4 – společenské a humanitní vědy, OK5 – zemědělské a biologicko-environmentální

- Rok 2021 – OK1 – 58 podpořených projektů + 9 dodatečně
- Rok 2021 – OK2 – 60 podpořených projektů + 12 dodatečně
- Rok 2021 – OK3 – 52 podpořených projektů + 9 dodatečně
- **Rok 2021 – OK4 – 78 podpořených projektů + 12 dodatečně**
- Rok 2021 – OK5 – 55 podpořených projektů + 9 dodatečně

- Rok 2022 – OK1 – 90 podpořených projektů + 0 dodatečně
- Rok 2022 – OK2 – 91 podpořených projektů + 0 dodatečně
- Rok 2022 – OK3 – 77 podpořených projektů + 0 dodatečně
- **Rok 2022 – OK4 – 105 podpořených projektů + 0 dodatečně**
- Rok 2022 – OK5 – 71 podpořených projektů + 0 dodatečně

- Rok 2023 – OK1 – 96 podpořených projektů + 5 dodatečně
- Rok 2023 – OK2 – 96 podpořených projektů + 4 dodatečně
- Rok 2023 – OK3 – 75 podpořených projektů + 4 dodatečně
- **Rok 2023 – OK4 – 119 podpořených projektů + 6 dodatečně**
- Rok 2023 – OK5 – 74 podpořených projektů + 4 dodatečně

- Rok 2024 – OK1 – 68 projektů + 0 dodatečně
- Rok 2024 – OK2 – 70 projektů + 0 dodatečně
- Rok 2024 – OK3 – 53 projektů + 0 dodatečně
- **Rok 2024 – OK4 – 90 projektů + 0 dodatečně**
- Rok 2024 – OK5 – 51 projektů + 0 dodatečně

Pokud se podíváme na výše uvedená data ze statistických ročenek GAČR, vyplývá z nich, že ve standardních projektech základního výzkumu mezi pěti oborovými skupinami si OK4 – společenské a humanitní vědy, co do počtu projektů vedou nejlépe. Tato skutečnost by se dala vysvětlit tím, že humanitní a sociální vědy jsou jako oborová skupina na GAČR nejvíce závislá, protože v oblasti získání grantové podpory základního výzkumu není téměř žádná jiná možnost v ČR, jak finance na výzkum získat. Například v lékařských a přírodních vědách je možné finance čerpat z vícero zdrojů. Projekty v oblasti zemědělství jsou také například financovány přes určité ministerské resorty, což také nejvíce platí i pro technické projekty.¹⁷ Humanitní a sociální vědy ale příliš takových možností nemají a závisí proto na financování GAČR, čehož si je agentura dobře vědoma, alespoň výše uvedená čísla to potvrzují. Z tohoto důvodu především agentura nejvíce podporuje OK4 projektů. Jestli jim ale zároveň poskytuje stejnou finanční podporu jako například vědcům z oblasti přírodních věd, už je věc jiná. Narážím

¹⁷ Hrubec, M., & Kopecný, M. (eds.). *Nová vědecká éra – Od byrokratické komerce ke kreativě ve veřejném zájmu*. Praha: Epoque, 2021, s. 60–71.

zde na to proto, že do nedávna si například vědec z oblasti OK4 nemohl ani zafinancovat technické vybavení pro svůj výzkum, což je například u přírodovědných projektů běžná věc. Nicméně financováním se tato studie nezabývá, a proto by si tato problematika zasloužila vlastní samostatný výzkum.

5 Úspěšní uchazeči o grantovou podporu základního výzkumu v soutěži GAČR z veřejné vysoké školy

Kapitola navazuje na předchozí zjištění výzkumu a nyní přes kvalitativní výzkum vybírá uchazeče o grantovou podporu z veřejné vysoké školy. Popisuje jejich přesný počet a zároveň kvantifikuje počet žen, které si v rámci svého zaměstnání (školy) o grantovou podporu zažádaly. Výzkumná otázka odpovídá na to, jak si žadatelé z filozofické fakulty o grantovou podporu stojí v celkovém počtu uchazečů.

- Rok 2021 – OK1 – 2 + 0 dodatečně
- Rok 2021 – OK2 – 1 + 1 dodatečně
- Rok 2021 – OK3 – 0 + 2 dodatečně
- **Rok 2021 – OK4 – 6 + 2**
(2 ženy jako hlavní řešitel pouze v této oblasti)
- Rok 2021 – OK5 – 1 + 0 dodatečně

- Rok 2022 – OK1 – 1
- Rok 2022 – OK2 – 4
- Rok 2022 – OK3 – 2
- **Rok 2022 – OK4 – 9** (3 ženy jako hlavní řešitel pouze v této oblasti)
- Rok 2022 – OK5 – 1

- Rok 2023 – OK1 – 1 + 0 dodatečně
- Rok 2023 – OK2 – 5 + 0 dodatečně
- Rok 2023 – OK3 – 3 + 0 dodatečně
- **Rok 2023 – OK4 – 3 + 0**
(1 žena jako hlavní řešitel pouze v této oblasti)
- Rok 2023 – OK5 – 3 + 0 dodatečně

- Rok 2024 – OK1 – 0
- Rok 2024 – OK2 – 0
- Rok 2024 – OK3 – 1
- **Rok 2024 – OK4 – 8** (2 ženy jako hlavní řešitel pouze v této oblasti)
- Rok 2024 – OK5 – 1

Z výzkumu vyplývá, že za zkoumané období si o grantovou podporu na vysoké škole úspěšně zažádalo 28 subjektů z toho 1/3 byly ženy. Celkově se jedná o velmi nízký počet úspěšných uchazečů a bohužel nemůže kvůli absenci dat určit, kolik bylo celkem podaných projektů. Pro dostatečné závěry u kvantitativní výzkumu nám chybí celkové číslo podaných projektů. Na druhou stranu ale z čísel vyplývá, že v rámci počtu všech uchazečů, žadatelé ze zkoumané univerzity zabírají nepatrný zlomek ani ne jednu desetinu. Navíc pro komplexnější představu by bylo vhodné také zpracovat ostatní uchazeče vysokých škol v České republice, ale tento badatelský počín pro svůj rozsah není v rámci magisterské práce možno provést. Ani tak není položena výzkumná otázka. Nicméně podle zjištěného počtu další skupiny je uchazečů o grantovou podporu z filozofické fakulty zkoumané univerzity velmi málo.

6 Úspěšní uchazeči o grantovou podporu základního výzkumu v soutěži GAČR ze státní výzkumné instituce

Stejnou výzkumnou metodou se v předkládané kapitole snažíme zjistit, jak v grantové soutěži za poslední čtyři roky obstáli zaměstnanci zkoumané organizace. Zároveň výsledky můžeme komparovat s předchozí skupinou.

- Rok 2021 – OK1 – 19 + 5 (3 ženy jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - Rok 2021 – OK2 – 29 + 8 (6 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - Rok 2021 – OK3 – 28 + 6 (6 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - **Rok 2021 – OK4 – 19 + 10 (5 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)**
 - Rok 2021 – OK5 – 30 + 7 (3 ženy jako hlavní řešitel v této oblasti)
-
- Rok 2022 – OK1 – 31 (6 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - Rok 2022 – OK2 – 41 (6 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - Rok 2022 – OK3 – 38 (13 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - **Rok 2022 – OK4 – 18 (8 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)**
 - Rok 2022 – OK5 – 40 (11 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
-
- Rok 2023 – OK1 – 27 + 0 (3 ženy jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - Rok 2023 – OK2 – 39 + 3 (6 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - Rok 2023 – OK3 – 40 + 1 (15 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
 - **Rok 2024 – OK4 – 31 + 1 (11 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)**
 - Rok 2024 – OK5 – 35 + 2 (6 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)

- Rok 2024 – OK1 – 14 (0 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
- Rok 2024 – OK2 – 39 (4 ženy jako hlavní řešitel v této oblasti)
- Rok 2024 – OK3 – 32 (9 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)
- **Rok 2024 – OK4 – 21 (5 žen jako hlavní řešitel v této oblasti)**
- Rok 2024 – OK5 – 30 (4 ženy jako hlavní řešitel v této oblasti)

Ze zjištění vyplývá, že počet úspěšných žadatelů z SI o grantovou podporu je za zkoumané období téměř desetkrát víc, než celkový počet žadatelů s podporou z VŠ. Konkurence je značná a co se týká počtu žen, je procentuálně téměř totožný s počtem úspěšných žadatelek z VŠ. Bohužel slepé místo zůstává v oblasti celkem podaných žádostí. Z uvedených materiálů grantové soutěže lze vyčíst, že ročně se o grantovou podporu zažádá téměř pět tisíc uchazečů v rámci celé České republiky. Ve zkoumané organizaci si oblast OK4 v počtu získaných grantových podpor nevede příliš dobře, protože zaujímá mezi uvedenou pětici předposlední místo. K dalším výsledkům by měla do výzkumu přispět následující kapitola, kde proběhne kvalitativní sběr dat pro profily uchazečů z VŠ.

7 Profily odborných pracovníků úspěšných v soutěži z veřejné vysoké školy 2021–2024

Profily pracovníků FF veřejné vysoké školy, kteří získali GAČR v letech 2021 až 2024 byly sestaveny na základě informací statistických ročenek GAČR, podle Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací (CEP – Projekty VaVaI) a dále podle dat, které o sobě účastníci poskytli na webových stránkách odborného pracoviště. Výběr informací se soustředil na věk a pohlaví držitelů grantové podpory, po kolikáté finance v soutěži již získali, jestli se soutěže účastnili jako žadatelé, ale i jako posuzovatelé (hodnotitelé panelů) a na další skutečnosti, které jim pomohli grant získat.

- Subjekt 1 VŠ – věk 60+, muž, zahraniční badatel zaměstnancem VŠ na dvou odborných pracovištích, člen několika mezinárodních organizací a redakčních rad odborných periodik, první GAČR 2012–2013 získal jako vedoucí pracovník katedry (celková podpora 1. 097. 000), druhý GAČR 2021–2023 (celková podpora 1. 900. 000 korun), navíc v letech 2014–2015 získal další podporu z jiných zdrojů, v letech 2022–2023 hodnotitel panelu GAČR, jako profesor
- Subjekt 2 VŠ – věk 65+, muž, zahraniční badatel zaměstnancem VŠ zároveň zaměstnancem několika zahraničních univerzit, získání doktorátu a habilitační řízení v cizině, rozsáhlá publikační činnost, GAČR 2021–2023 (celková podpora 5. 000. 000 korun) jako profesor
- Subjekt 3 VŠ – věk 50+, žena, domácí badatelka, rozsáhlá publikační činnost, politicky aktivní, stejně tak na akademické půdě, GAČR 2002–2004 (celková podpora 150. 000), GAČR 2006–2007 (celková podpora 1.000.000), GAČR 2009–2011 (celková podpora 3. 200. 000), GAČR 2022–2024 (celková podpora 3. 900. 000 korun) jako docentka

- Subjekt 4 VŠ – věk 50, muž, neodpovídá zcela běžnému profilu akademického domácího pracovníka, přímé vazby na několik ministerstev díky předešlému zaměstnání, politicky aktivní, GAČR 2021–2023 (celková podpora 2. 900. 000), je hlavním řešitelem ve spolupráci s dalším subjektem na Univerzitě Karlově, druhý subjekt čerpá z podpory 350. 000 tisíc korun. Hlavní řešitel má nízkou publikační činnosti, doktorský titul
- Subjekt 5 VŠ – věk 50, žena, domácí badatelka, rozsáhlá publikační činnost, specializace menšiny + gender, atraktivní téma, GAČR 2022–2024 (celková podpora 3. 400. 000) jako docentka
- Subjekt 6 VŠ – věk 50+, muž, domácí badatel, rozsáhlá publikační činnost, zaměstnancem několika domácích univerzit, mezinárodní spolupráce, vedoucí katedry, jiný typ grantové podpory 2011–2014 MŠMT (celková podpora 32 miliónů), GAČR 2005–2006 (celková podpora 320. 000 korun), GAČR E 2014–2018 (celková podpora 40 miliónů korun s dalšími dvěma domácími subjekty), GAČR 2019–2022 (celková podpora 3. 100. 000), GAČR 2022–2024 (celková podpora 1.000.000), jako profesor
- Subjekt 7 VŠ – věk 50, žena, domácí badatelka, rozsáhlá publikační činnost, jiný typ grantové podpory 2014–2016 TAČR (celková podpora 1. 500. 000 korun), GAČR 2001–2003 (celková podpora 550. 000 korun) jako post doktorský grant, GAČR 2009–2011 (celková podpora 1. 300. 000 korun), GAČR 2014–2016 s dalšími třemi subjekty (celková podpora 1. 500. 000 korun), GAČR 2022–2024 (celková podpora 3. 000. 000 korun), značný počet hodin výuky, první podpora jako Ph.D., nyní jako docentka

- Subjekt 8 VŠ – věk 35+, žena, menší publikační činnost, GAČR 2022–2023 (celková podpora 5. 300. 000 korun), spoluřešitel z MU, věk 50+, muž, již GAČR na příbuzné téma získal, větší část grantové podpory jde na jeho pracoviště, značná publikační činnost, jako docent
- Subjekt 9 VŠ – věk 40+, muž, značná publikační činnost, pracovník jak školy, tak i ústavu státní organizace, GAČR 2021–2024 (celková podpora 3. 200. 000 korun) jako spoluřešitel s kolegou z ústavu, věk 50+, docent, opět zkušenosti s grantovou podporou, GAČR 2024–2026 (celková podpora 3. 800. 000 korun), jako doktor
- Subjekt 10 VŠ – věk 50+, muž, značná publikační činnost, pracovník několika vysokých škol, GAČR 2013–2017 pro jinou VŠ (celková podpora 5. 400. 000 korun), GAČR 2018–2023 (celková podpora 5. 100. 000 korun) se spoluřešitelem, věk 50+, muž, značná publikační činnost, zkušenost s grantovou podporou, profesor, GAČR 2024–2026 (celková podpora 9. 000. 000 korun), jako docent
- Subjekt 11 VŠ – věk 50+, muž, zahraniční badatel zaměstnancem VŠ a zároveň zahraničního pracoviště, rozsáhlá publikační činnost, GAČR 2014–2018 (celková podpora 2. 900. 000 korun), GAČR 2024–2026 (celková podpora 4. 600. 000 korun), jako docent

Z výše uvedeného seznamu vyplývá, že mezi lety 2021–2024 na zkoumané vysoké škole v grantové oblasti OK4 bylo úspěšných 11 odborných pracovníků. Jako hlavní řešitelé GAČR to jsou 3 ženy a 6 mužů, průměrný věk přes 50 let, akademický titul docent/ka, profesor/ka. Jeden muž a jedna žena, mají spoluřešitele a jsou mladší 45 let s doktorským titulem.

Dále si lze všimnout, že výše grantové podpory za posledních 20 let několika násobně vzrostla a také, že začínající badatelé žádají vždy nižší finanční podporu než ti pokročilejší, co už finanční podporu získali v minulosti. Ze seznamu lze také vyčíst, že 7 účastníků soutěže v letech 2021–2024 již GAČR mělo z předešlé doby a také zde byla zkušenost i s jinou formou grantové podpory, jak šlo vyčíst z Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací nebo z jiných internetových zdrojů. Pouze jeden odborník z 11 badatelů je také zaměstnancem níže zkoumané státní odborné instituce, ale všichni ostatní buď jsou zaměstnanci jiných domácích nebo zahraničních VŠ nebo tuto pracovní zkušenost mají z předešlé doby. Dále lze také zjistit, že dva odborníci jsou politicky angažovaní a zajímají se aktivně i o dění na vysoké škole. Minimálně jednomu z nich tato skutečnost pravděpodobně dopomohla k získání grantové podpory, protože měl v minulosti přímou vazbu na ministerský resort.

Pracovníci kateder ve většině případů žádali o grantovou podporu sami bez dalších subjektů podílejících se na řešení. Ve dvou případech tomu bylo jinak z důvodu nižších akademických titulů žadatelů. Bez spolupráce s dalším subjektem by grant nezískali, čehož si žadatelé byli pravděpodobně vědomi. Jako poslední zjištění lze konstatovat, že grantová podpora putovala k zaměstnancům šesti kateder VŠ, z čehož jedna katedra měla tři úspěšné žadatele, tři katedry měly úspěšné žadatele dva a zbylé dvě pracoviště po jednom žadateli.

8 Profily odborných pracovníků úspěšných v soutěži ze státní odborné instituce v letech 2021–2024

Profily odborných pracovníků státní odborné instituce jejich jednotlivých ústavů se zaměřením na grantovou podporu OK4, byly sestaveny podle statistických ročenek GAČR, dále podle Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací (CEP – Projekty VaVaI) a podle odborných medailonů na webových stránkách ústavních nebo vysokoškolských pracovišť. Výběr dat se opět soustředil na věk a pohlaví držitelů grantové podpory, po kolikáté finance v soutěži již získali, jestli se soutěže účastnili jako žadatelé, ale i jako posuzovatelé (hodnotitelé panelů) a na další skutečnosti, které jim pomohli grant získat.

- Subjekt 1 SI – věk 45, muž, značná publikační činnost, člen několika redakčních rad, člen vědeckých rad několika univerzit, pracovní ocenění instituce, jiný druh grantové podpory 2008–2010 (celková podpora 480. 000 korun), GAČR 2012–2016 (celková podpora 995. 000 korun), GAČR 2018–2022 (celková podpora 2. 350. 000 korun), GAČR 2021–2023 (celková podpora 3. 800. 000), v letech 2015–2018 hodnotitel panelu GAČR, za předchozích podpor docent, nyní profesor na UK
- Subjekt 2 SI – věk 40, muž, nižší publikační činnost, větší počet zahraničních stáží, popularizace vědy, GAČR 2015–2017 jako spoluřešitel s MU, muž 60+, profesor (celková podpora 3. 000. 000 korun), GAČR 2023–2025 (celková podpora 5. 800. 000), dále uvádí, že v roce 2019–2021 byl člen týmu jiného GAČR, působení na UK, doktorský titul
- Subjekt 3 SI – věk 45+, muž, značná publikační činnost, základní oborové studium v Anglii, další akademické tituly například

v Rakousku, působnost na zahraničních univerzitách, pouze zaměstnancem odborné instituce v ČR, GAČR 2022–2024 (celková podpora 1. 800. 000 korun), doktorský titul ze zahraničí

- Subjekt 4 SI – věk 40, muž, zahraniční badatel, značná publikační činnost, základní oborové studium v Americe, další akademické tituly ze zahraničí, pouze zaměstnancem odborné instituce v ČR, držitel třech grantových ocenění Strategie AV 21, GAČR 2021–2024 (celková podpora 1. 800. 000 korun), doktorský titul ze zahraničí
- Subjekt 5 SI – věk 35+, muž, domácí badatel, specializace menšiny + gender, atraktivní téma, nízká publikační činnost, GAČR 2023–2025 (celková podpora 4. 000. 000 korun), působení na UK, doktorský titul
- Subjekt 6 SI – věk 35+, žena, domácí badatelka, specializace menšiny + gender, atraktivní téma, větší počet zahraničních stáží, nízká publikační činnost, akademické ocenění, GAČR 2023–2025 (celková podpora 2. 000. 000), působení na MU, doktorský titul
- Subjekt 7 SI – věk 45, muž, nízká publikační činnost, jiný druh grantové podpory AV 2021, MK NAKI II v roce 2016–2020, GAČR 2017–2019 (celková podpora 2. 600. 000), doktorský titul
- Subjekt 8 SI – věk 50, muž, značná publikační činnost, pedagogická činnost, členství v redakčních radách, týmový hráč, jiný druh grantové podpory MK v roce 2018–2021 s dalšími subjekty, GAČR 2016–2020 (celková podpora 3. 900. 000 korun), GAČR 2018–2021 s dalšími sedmi subjekty podílejících se na řešení (celková podpora

11. 000. 000 korun), GAČR 2021–2024 (celková podpora za 4. 600. 000 korun), GAČR 2024–2026 (celková podpora 5. 500. 000 korun), působení na VŠB, docentský titul

- Subjekt 9 SI – věk 50+, žena, značná publikační činnost, mezioborové bádání, zaměstnankyně dvou univerzitních fakult, jiný druh grantové podpory GAUK 2012, GAČR 2021–2024 (celková podpora 4. 600. 000 korun), působení na UK, doktorský titul
- Subjekt 10 SI – věk 35, muž, nízká publikační činnost, vedoucí odborného periodika, GA ČR 2021–2023 jako spoluřešitel s dalším univerzitním subjektem, věk 30, žena, magisterský titul, (celková podpora 3. 500. 000 korun), doktorský titul
- Subjekt 11 SI – věk 35+, žena, nízká publikační činnost, výuka na dvou vysokých školách, jiný druh grantové podpory Strategie AV21, post doktorský grant na instituci, GACŘ 2021–2024 (celková podpora 2. 200. 000 korun), působení na MU a UPOL, doktorský titul
- Subjekt 12 SI – věk 50, muž, značná publikační činnost, výuka na VŠ, odborný redaktor, jiný druh grantové podpory 2004–2006 a 2015–2018 v rámci instituce, GAČR 2004–2004 jako člen týmu, GAČR 2004–2006 jako člen týmu, GAČR 2021–2023 jako řešitel (celková podpora 2. 400. 000 korun), působení na UK, docentský titul

- Subjekt 13 SI – věk 50, muž, značná publikační činnost, výuka na VŠ, člen dozorčí rady instituce, vedoucí oddělení ústavu, jiný druh grantové podpory 2003–2006 a 2005–2011 v rámci instituce, GAČR 2012–2016 jako člen týmu s řešitelem, muž, věk 60+, kandidát věd, instituce, GAČR 2022–2024 (celková podpora 5. 700. 000 korun), působení na UK, doktorský titul
- Subjekt 14 SI – věk 45, žena, značná publikační činnost, mezinárodní spolupráce, akademický titul ze zahraniční univerzity, zaměstnání v Technologickém centru v Praze, grantová činnost, jiná grantová činnost 2011–2013, GAČR 2015–2017 (celková podpora 3. 400.000 korun), GAČR 2019–2023 (celková podpora 2. 800. 000 korun), GAČR 2021–2024 (celková podpora 3. 700. 000), doktorský titul
- Subjekt 15 SI – věk 35, žena, nízká publikační činnost, jiný druh grantové podpory 2017–2022 jako člen týmu s řešitelem, muž 60+, kandidát věd, instituce, GAČR 2022–2024 (celková podpora 5. 900. 000 korun), doktorský titul
- Subjekt 16 SI – věk 50, muž, značná publikační činnosti, vedoucí ústavu, ředitel zahraniční organizace, jiný druh zahraniční grantové podpory 2021–2025, GAČR 2015–2017 spoluřešitel se subjektem z UK, věk 45, muž, doktorský titul (celková podpora 3. 500. 000 korun), GAČR 2022–2024 (celková podpora 5. 200. 000 korun), působení na UK, doktorský titul
- Subjekt 17 SI – věk 45, žena, značná publikační činnost, specializace menšiny + gender, atraktivní téma, domácí a zahraniční ocenění,

GAČR 2007–2010 (celková podpora 2. 000. 000 korun), GAČR 2016–2020 (celková podpora 3. 700. 000 korun), GAČR 2022–2024 (celková podpora 4. 000. 000 korun), působení na UK, docentský titul

- Subjekt 18 SI – věk 45+, muž, značná publikační činnost, mezinárodní spolupráce, nositel významného ocenění, jiný druh grantové podpory 2018–2020 v rámci instituce s řešitelem, věk 45+, docent, GAČR 2015–2019 (celková podpora 3. 400. 000 korun), GAČR (celková podpora 1. 900. 000 korun), doktorský titul
- Subjekt 19 SI – věk 35+, muž, značná publikační činnost, působení na vysoké škole, jiný druh grantové podpory v rámci organizace Strategie AV21, dále Program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity – NAKI II 2016–2019 člen týmu, NAKI III 2023–2027 řešitel, GAČR 2011–2015 člen týmu, GAČR 2015–2017 člen týmu, GAČR 2015–2017 člen týmu (uvádí mylně jako spoluřešitel), GAČR 2019–2021 spoluřešitel (opět mylně sám jako řešitel), věk 55+, kandidát věd (celková podpora 3. 500. 000), GAČR 2023–2025 spoluřešitel (opět mylně sám sebe uvádí jako řešitele na stránkách pracoviště), věk 50, žena, doktorský titul, (celková podpora 4.000.000 korun), působení na UK, doktorský titul
- Subjekt 20 SI – věk 40, muž, značná publikační činnost, jiný druh grantové podpory 2013–2017, GAČR 2017–2021 (celková podpora 900. 000 korun), GAČR 2020–2023 (celková podpora 2. 700. 000 korun), GAČR 2023–2025 (celková podpora 2. 400. 000 korun), doktorský titul

- Subjekt 21 SI – věk 35+, muž, nízká publikační činnost, jiný druh grantové podpory v rámci instituce 2013, GAČR 2024–2026 (celková podpora 4. 000. 000 korun), působení na ZČU, doktorský titul
- Subjekt 22 SI – věk 40, muž, značná publikační činnost, redaktor odborného periodika, jiný druh institucionální podpory 2007–2009 a 2012–2016, GAČR 2017–2021 (celková podpora 2. 800. 000 korun), GAČR 2024–2026 spoluřešitel, věk 50, žena, doktorský titul, (celková podpora 5. 300. 000 korun), doktorský titul
- Subjekt 23 SI – věk 40+, muž, nízká publikační činnost, větší počet zahraničních stáží, GAČR 2015–2019 (celková podpora 3. 900. 000 korun), GAČR 2024–2026 (celková podpora 5. 500. 000 korun), působí na UK, doktorský titul
- Subjekt 24 SI – věk 45, muž, značná publikační činnost, ale spíše větší počet editorských počínů než samostatných výstupů, působnost na dvou ústavech, politická angažovanost, GAČR 2012–2016 (celková podpora 1. 700. 000 korun), GAČR 2022–2024 (celková podpora 4. 000. 000 korun), působnost na UK, docentský titul
- Subjekt 25 SI – věk 40, muž, zahraniční badatel, základní oborové studium v zahraničí, nízká publikační činnost, členství v zahraničních organizacích, GAČR 2024–2026 (celková podpora 3. 300. 000 korun), doktorský titul

- Subjekt 26 SI – věk 40, muž, zahraniční badatel, působí v ČR na základě grantové podpory, základní oborové studium v zahraničí, nízká publikační činnost, GAČR 2024–2026 (celková podpora 4. 100. 000 korun), působnost na MU, doktorský titul
- Subjekt 27 SI – věk 35, muž, domácí badatel, nízká publikační činnost, ocenění instituce, jazyková vybavenost, studium v zahraničí, GA ČR 2024–2026 (celková podpora 4. 000. 000 korun), doktorský titul
- Subjekt 28 SI – věk 35, žena, domácí badatel, nízká publikační činnost, GAČR 2017–2021 (celková podpora 3. 400. 000 korun), GAČR 2024–2026 (celková podpora 6. 000. 000 korun), působnost na UK, doktorský titul
- Subjekt 29 SI – věk 40, muž, domácí badatel, nízká publikační činnost, účast na mezinárodních konferencích, jiný druh grantové podpory v rámci instituce, ocenění univerzity, GAČR 2024–2026 (celková podpora 2. 700. 000 korun), působení na OSU, doktorský titul
- Subjekt 30 SI – věk 45, muž, domácí badatel, značná publikační činnost, redaktor odborného periodika, GAČR 2021–2024 (celková podpora 4. 600. 000 korun), GAČR 2024–2026 (celková podpora 2. 300. 000), působí na UK, doktorský titul

- Subjekt 31 SI – věk 45, žena, domácí badatelka, značná publikační činnost, redaktorka odborného periodika, GAČR 2019–2022 (celková podpora 4. 900. 000 korun), GAČR 2024–2026 (celková podpora 9. 300. 000 korun), doktorský titul
- Subjekt 32 SI – věk 50, žena, domácí badatelka, značná publikační činnost, GAČR 2013–2017 (celková podpora 2. 400. 000), GAČR 2022–2026 (celková podpora 6. 000. 000)

Z výše uvedených dat vyplývá, že počet uchazečů o grantovou podporu ze státní instituce je až desetkrát víc než ze zkoumané filozofické fakulty. Pro vzájemné porovnání bylo vybráno k 11 profilům úspěšných uchazečů z VŠ třicet dva úspěšných uchazečů z různých ústavů instituce SI, kteří mají stejné oborové zaměření jako badatelé z veřejné VŠ. Výzkum neprovádí komparaci všech uchazečů o grantovou podporu z OK4, která by byla rozsahem určená pro větší badatelský počín, ale provádí spíše srovnání se zaměřením na ty skutečnosti, které vychází z podmínek zaměstnanců jednotlivých skupin VŠ a SI například z pracovního prostředí, výše akademického titulu a dopomáhají jim tak získat finanční podporu.

Například u subjektů SI si můžeme povšimnout, že dominantní roli jako jejich zaměstnavatele mezi vysokými školami zde sehrává Univerzita Karlova. Dvanáct subjektů z dvaatřiceti, kteří zároveň vyučují na univerzitě v Praze a pracují na instituci. To ukazuje na fakt, že je zde blízké propojení zdejší univerzity, instituce a úspěšného čerpání financí. Je zde také malý zlomek uchazečů, kteří působí na jiné univerzitě jako například MU, UPOL, OSU nebo VŠB a zároveň pracují na instituci, ale není jich tolik (1 uchazeč) jako vyučujících na UK. Dále zde lze vypožorovat, že jedna třetina uchazečů o grantovou podporu

jsou ženy a zbylá grantová podpora připadá mužskému osazenstvu instituce. Stav je stále nevyrovnaný, a otázkou zůstává, jestli kdy vůbec bude vyrovnaný v patriarchální společnosti. Někteří pracovníci instituce totiž na svých odborných profilech uvádí, kromě kariérních postupů také své výkony, co do počtů potomků, což v odborném prostředí působí poněkud zvláštním dojmem. Žádná žena ve svém ústavním profilu neuvádí, kolik za svůj život odrodila dětí. Vůbec postoj k ženám v otázce potomstva a zaměstnání je v současné společnosti diametrálně odlišný než k mužům.

Pokud bychom chtěli alespoň částečně komparovat obě skupiny zaměstnance VŠ a SI, lze i z výše popsaných vzorků odvodit, že grantová podpora za poslední čtyři zkoumané roky na VŠ plynula zaměstnancům v průměru starším o deset let (50+) s dosažením akademického vzdělání docent/ka nebo profesor/ka, než je tomu u zkoumaného vzorku z SI. Zde to byli právě spíše zaměstnanci s doktorským titulem (40+), kteří v úspěšnosti grantové podpory výrazně dominovali. Samozřejmě je zde fakt, že pokud nemá zaměstnanec SI zároveň pracovní poměr na univerzitě, není zde možnost, jak docentský titul získat, na druhou stranu podporu GAČR z SI získali subjekty s doktorským titulem, kterým bylo v průměru čtyřicet let. Není zde proto příliš časové prostoru, jak by docenturu nabyli.

Ze zjištěných vzorků vyplývá, že GAČR podporu na SI získávají v průměru o deset let mladší zaměstnanci než na VŠ. Na univerzitě jsou téměř všichni držitelé grantu docenti nebo profesori. Pokud chce uchazeč s doktorským titulem z VŠ grantovou podporu získat, má větší šanci, když se v žádosti spojí se silnějším uchazečem. Nejlépe s docentem nebo profesorem z univerzitního prostředí, a to ještě lépe

z Prahy. Tato skutečnost je platná pro zkoumané období posledních čtyř let.

Co se týká výše podpory pro hlavní řešitelé a jejich pracoviště, je srovnatelná jak na VŠ, tak na SI. Dokonce je zde shoda v postupném zvyšování výše získaných dotací na výzkum, jak v počtu dosažených GAČR projektů, tak s přibývajícím věkem úspěšných subjektů. Roli v tom také samozřejmě sehrávají ekonomické faktory, které si postupem let vyžádaly stále vyšší částky grantových podpor.

9 Dva hodnotitelé panelu soutěže GAČR

Soutěž pro získání podpory GAČR je dvoukolová. V prvním kole jsou žádosti hodnoceny v rámci příslušného panelu českými odborníky. V druhém kole, pokud projekt uspěje, je hodnocen zahraničními badateli. K posouzení se žádost dostává až po kontrole všech formálních náležitostí přes zmíněnou aplikaci GRIS.

Setkání s hodnotiteli proběhlo během měsíce února, kdy oba souhlasili na osobní schůzce po e-mailové domluvě. Je nutno konstatovat, že oba podepsali v rámci GAČR smlouvu o mlčenlivosti a že metodika hodnocení projektů není nikde uveřejněna. Stejně tak není známo platové ohodnocení odborných pracovníků jednotlivých panelů. Co můžeme s jistotou konstatovat, je, že v prvním kole se projekt hned ze začátku posuzuje nejenom podle zdařile napsané anotace, která obsahuje poutavou invenci autora projektu, ale i autor samotný. Jak bylo při obou setkáních zmíněno, badatel, který není mezi pracovníky panelu známý většinou grantovou podporu nezíská.

Dále se přihlíží k tomu, jestli už žadatel o GAČR podporu získal v předchozích letech. Pokud ano, je zde velká pravděpodobnost, že grant obdrží znovu. K tomu mu napomáhá i pracovní zařazení a jeho odborná způsobilost, výše dosaženého akademického vzdělání. Bohužel je pravdou, že pokud je žadatel profesor/ka nebo docent/ka, nemusí mít žádost toliko propracovanou, jako žadatel s doktorským akademickým titulem. Na něj jsou podle hodnotitelů klady vyšší nároky. Samozřejmě v dokumentech nesmí být gramatické chyby. Jejich výskyt by hodnocení projektu automaticky u poroty snížilo.

Dále bylo konstatováno, že pokud uchazeč žádá o finanční podporu znovu (byl již minulý rok neúspěšný), měl by svůj původní projekt přepracovat. Bylo oběma panelisty doporučeno, v takovém to případě, do výzkumu zapojit další odborníky nebo doktorandy domácího pracoviště, a navíc se spojit i s další

silnou odbornou institucí, nespokojit se nejen se svým pracovištěm. Důležitá je i publikační činnost uvedená v databázích WoS a SCOPUS.

Jako zajímavý postřeh lze také zmínit to, že oba subjekty při našem setkání předpokládali, že se výzkum autorovy diplomové práce týká něčeho převratného a že jde v zásadě o investigativní žurnalistiku. Vysvětlení proč tomu tak bylo, nabídli sami oba panelisté. Pokud se sejdou při hodnocení stejně kvalitní žádosti, přistupuje se k jejich vyřazování následovně. Přihlíží se na to, z jaké jsou instituce a jestli již některá z nich finance nezískala. Dále se projekt posouvá blíže k úspěšnému splnění všech podmínek, jestli má například velký mezinárodní přesah. Finance se většinou rozdělují pak ve snaze, je rovnoměrně rozprostřít mezi zavedené instituce a osvědčené badatele, než mezi začínající doktory z veřejných vysokých škol. Významnou roli tak opět sehrává sestavení samotného badatelského týmu nebo osobnost hlavního řešitele samotného, nikoliv to, jak je projekt napsán. To ostatně potvrzují i některé ze získaných úspěšných žádostí pro tento výzkum. Toto konání pak může budit dojem, že jsou určité subjekty v soutěži zvýhodněny a jiné nikoliv.

Za zmínku poté také stojí to, že panelisté mají přístup k interním informacím GAČR, a i když podepisují mlčenlivost, během výzkumu se ukázalo, že tyto informace využívaly i další subjekty k hodnocení svých odborných pracovníků. Zde vyvstává otázka, zda není toto chování již za únosnou etickou hranicí a jestli by nemělo být takové chování nějakým způsobem penalizováno. Ostatně předpoklad u obou hodnotitelů panelu, že tento výzkum vzniká, protože hledá něco závažného, byl poněkud překvapující. Autor textu si dovoluje odpovědět, že nehledal. Předmětem zájmu byla a je odpověď na otázku, kdo je v soutěži GAČR úspěšnější, za jakých podmínek a proč. To že se v soutěži objevují různé zájmy a snahy, jak grantovou podporu získat jinak, než psaním kvalitního projektu ponechává výzkum stranou.

Na závěr konstatujeme, že grantové žádosti se například na SI připravují delší dobu. Dokonce jsou zde pravidelná setkání nad zamýšleným projektem, který se mezi odborníky přepracovává a jeho úroveň se tímto zvyšuje. Představa některých pracovníků, že úspěšnou žádost napíší za jeden týden, je mylná. Stejně tak na SI i na některých pracovištích VŠ, jak se ukázalo, si jejich vedoucí hlídají kvalitu předkládaných projektů. Zasláná žádost do soutěže GAČR je totiž vizitkou celého ústavu nebo pracoviště, nikoliv jednoho samotného pracovníka jako hlavního řešitele. Psaní projektu a jeho finální podoba je věc odborně, ale i administrativně velmi náročná, a proto ji nelze zanedbat nebo urychlit.

10 Dotazníková část pro hodnotitelé projektů GAČR

Než přistoupíme k samotným žádostem, je nutné pro výzkum představit obsah dotazníku (evaluačního formuláře), který vyplňují hodnotitelé panelu. Tento dotazník se po stránce vizuální velmi často mění a téměř každé hodnotící období nabývá na jistých formálních odlišnostech.

Dotazník z počátku zkoumaného období předkládaného výzkumu byl rozdělen do třech hlavních částí, s tím že poslední sekce měla navíc další tři podkapitoly. V úvodu dokumentu čtenář našel popis kvality výzkumného projektu, jaká je jeho původnost, vědecká závažnost, perspektivnost a očekávaný přínos pro základní výzkum. Po vyplnění části 1a), následuje ohodnocení 1b), které se vyjadřuje k tomu, jakým způsobem byl projekt zpracován, jaké si vytyčil cíle a výstupy. 1c) obsahuje vyjádření ke koncepci, metodice výzkumu a časovému plánu. Zde celou část uzavírá hodnocení například A 1 – vynikající, A2 – velmi dobrý, B – průměrný, C – nízký.

Druhá část posudku dává body navrhovatelům, spolunavrhovatelům a jejich publikační úrovni i potřebnému vybavení pro zamýšlený výzkum. Tato část formuláře je také koncipována pro přírodovědné obory, jejichž výzkumníci potřebují mnohdy další potřebnou techniku. Jejich celková kvalita se hodnotí úplně stejnou stupnicí jako v předchozí části.

Třetí část posuzuje výši požadovaných financí pro výzkum, zda jsou náklady přiměřené a posuzovatel vypracovává i zdůvodnění pouze slovy ano/ne. Poslední oddíl dotazníku nese slovní hodnocení návrhu projektu a) silné stránky, b) slabiny projektu, c) další hodnotící komentář.

Pokud projekt projde do druhého kola, zahraniční pracovníci vyplňují totožný formulář v anglickém jazyce.

Pro následující období je formulář zjednodušen. Bylo vypuštěno jeho předchozí členění. Pravděpodobně tak byla posuzovatelům dána možnost se k projektům vícero vyjádřit než v předešlé době. Tučně opět zůstává pro hodnotitele: kvalita výzkumného projektu, kvalita navrhovatele, spolunavrhovatele a týmu, zdůvodnění finančních nákladů a celkové slovní hodnocení návrhu projektu.

Jsou to právě sesbírané dotazníky hodnotitelů, které můžou podpořit přes kvalitativní výzkum naši hypotézu o vyřazování žádostí z důvodů formálních a obsahových nedostatků. Jaké bude zjištění výzkumu ukáže závěr následující kapitoly.

11 Příklady posudků neúspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů SI

Pro předkládaný výzkum bylo žadateli o grantovou podporu poskytnuto dvanáct neúspěšných projektů i s posudky z SI. Odmítnutí badatelé byli obecně sdílnější a ochotní spolupracovat s autorem diplomové práce, na rozdíl o těch úspěšných žadatelů, kteří se mnohdy po oslovení zdráhali vůbec do výzkumu zapojit. Z toho vyplývá, že stejně jako úspěšné tak i neúspěšné žádosti musely být pro níže uvedený výzkum anonymizovány. Byla zde jistá obava, že by mohl být výstup do budoucna pro žadatele problematický, kvůli ochotě spolupracovat a zveřejnit nejen svoji práci, ale především posudky hodnotitelů GAČR. V následující případech se autor textu snaží postihnout všechny aspekty posudků od struktury textu, jeho obsahu nebo délky. Hodnocení je tedy subjektivní a vyplývá ze skutečností, které jsou běžnému čtenáři (projektovému manažerovi) textu zřejmé. Nebylo v autorově snaze porozumět předkládané problematice oborových textů v rozmezí deseti stran, která byla hodnotiteli bodována. (SI NP státní instituce neúspěšný projekt)

- Subjekt 1 SI NP – Původnost a vědecká závažnost projektu jsou shrnuty v posudku velmi stručně, dokonce je zde patrné mírné zaváhání u posuzovatele u špatně odsazených slov ve větě, jak bude dál pokračovat ve svém vyjádření. Již z toho je zřejmé, že chybí jasná koncepce projektu. Shrnutí celého konceptu posuzovatelem „jedná se o ediční projekt“, ukazuje čtenáři posudku spíše nezájem hodnotitele o danou problematiku. Text nebyl poutavý. Dále projekt obsahuje podle hodnotitel jasně stanovené závěry a cíle, ale nejsou pro

něj už toliko zřejmé metodologické přístupy. Další slabina projektu je jeho špatná možnost hodnocení a opět je zmíněna nedostatečná metodologie. Žadatel má doktorský titul, bez zkušenosti s vedením GAČR, spoluřešitel ano.

- Subjekt 2 SI NP – V původnosti a vědecké závažnosti je projekt označen jako perspektivní a přínosný, dokonce i pro mezinárodní prostředí. Návrh je zpracován dobře i když tradičně (slovo tradiční nemá v posudcích pozitivní konotaci). Koncepce řešení není pro posuzovatele jasná a pochybuje i o reálnosti časového plánu při řešení projektu. Navíc publikační činnost nevypovídá o připravenosti na stanovený náročný úkol. Navrhovatel o dané problematice nic nepublikoval. Žadatel má doktorský titul, již zavedený spoluřešitel GAČR.
- Subjekt 3 SI NP – V původnosti se jedná o originální projekt, jako jeho zakončení má vyjít kolektivní monografie. Pro posuzovatele je tento výstup nedostatečný, vzhledem k cenové náročnosti projektu. Téma je zajímavé pro jeho oblast bádání, má mezinárodní přesah, i proto jsou požadované finance vyšší, ale i přesto neobhájeno. Žadatel má docentský titul, zkušenosti s vedením projektu.
- Subjekt 4 SI NP – V původnosti se jedná již o navazující projekt, jiného grantového počínu. Koncepce a metodologie je neuchopená správně, dostatečně nevymezená, tradiční projekt. Mezinárodní přesah není dostatečný, i když jsou zde

zapojení zahraniční pracovníci. Žadatel má doktorský titul a nemá zkušenosti s vedením projektu.

- Subjekt 5 SI NP – V navrhovaném řešení je velký potenciál, výstup by obstál v mezinárodním prostředí. Cíl projektu je řádně zdůvodněn, ovšem výstupy jsou popsány velmi vágně. Počet a druh výstupů jsou neadekvátní k požadované finanční výši. Jedná se o marginální téma. Žadatel má doktorský titul a zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 6 SI NP – Projekt je jasně prezentován ve všech jeho částech. Má ambice přispět do mezinárodního výzkumu. Hodnotitel žádá o vyřazení projektu ze soutěže kvůli uvedení nepravdivých údajů v databasi Web of Science. Jedná se spíše o omyl žadatele než o záměr (špatná datace roků uvedeného publikovaného počínu). Hodnotitel byl od začátku posuzování velmi pečlivý, až jako by mu šlo spíše o to projekt zamítnout než ho podpořit. Žadatel má doktorský titul a zkušenosti se spoluřešením GAČR.
- Subjekt 7 SI NP – Metodika velmi dobře až precizně popsána. Fáze řešení se dobře promítají do časového plánu. Menší citovanost navrhovatelů. Žadatelé mají doktorský titul, zkušenosti s GAČR ne.
- Subjekt 8 SI NP – Projekt je aktuální, ale přistupuje k tématu jiným než obvyklým způsobem. Bylo by vhodné metodologii přepracovat, spíše tradiční koncept. Je zde nízký mezinárodní přesah. Patrné je i značné váhání

hodnotitele projektu, připustit či nikoliv. Nakonec celkově zamítavý postoj. Žadatel má doktorský titul, zkušenosti s vedením GAČR.

- Subjekt 9 SI NP – Originální a velmi dobře zpracovaný projekt. Řešitelský tým je sestaven dobře. Rozsah zpracovaného materiálu a slibované analýzy jsou příliš ambiciózní. Žadatel má docentský titul, zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 10 SI NP – Téma dosud málo zpracováno. Metodologicky dobře uchopeno, a navíc i pracoviště má dobré zázemí pro řešení projektu. Posuzovatel doporučuje rozšířit výstup o další texty, které by zahrnovaly politické dialogy nebo neformální rozhovory. Uvedená literatura opomíjí díla francouzské provenience. Přátelsky napsaný posudek s objektivní kritikou. Žadatel má doktorský titul a spoluřešitelské zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 11 SI NP – Projekt je podrobně a přehledně zpracovaný. Návrh finančních položek je vzhledem k výzkumu podfinancovaný. Navrhovatelé tak nejsou schopni zajistit vedení a chod projektu. Žadatelé mají doktorský titul a zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 12 SI NP – Metodologicky uchopeno dobře. Koncepce projektu jasná. Posuzovatel by navrhoval rozšířit řešitelský tým. Publikační činnost výborná, ale je zde překlep. Nesouhlasí uvedená data v publikační činnosti za

posledních pět let. Žadatel má docentský titul a zkušenosti s GAČR.

Zvýše uvedené skupiny vyplývá, že projektové žádosti neuspěly hlavně kvůli profilům samotných žadatelů. Chyběla jim dostatečná publikační činnost a měli nižší akademický titul (Ph.D.), i když většina z nich už do projektu GAČR byla nějakým způsobem v minulosti zapojena. Objevily se také výtky na formální chyby v projektech, jako byla špatná datace jiných badatelských výstupů žadatelů o grant v minulosti. Nepozorně citovaná literatura, která není adekvátně uvedená v databázi Web of Science znamená vyřazení z projektu. Každý odborník ví, že humanitní vědec má omezený prostor pro svoji publikační činnost. Proto je snadné jakýkoliv prohřešek nebo omyl v této oblasti odhalit. Co se týká samotných posuzovatelů, někteří poskytli uchazeči velmi zdařilou zpětnou vazbu, někteří nikoliv. Je zde cítit, že konkurence nebo počet samotných žádostí jsou značné (jedna žádost má 10 stran o písmu velikosti 11) a v některých případech neměl posuzovatel ani energii předkládaný projekt již číst. Proto je velmi důležité, aby hned zpočátku návrh posuzovatele zaujal a byl dobře strukturovaný.

Kapitola představila neúspěšné návrhy projektů v soutěži GAČR za poslední čtyři roky od pracovníků zkoumané instituce. Lze si na nich všimnout, že posuzovatelé vytýkali zájemcům o finanční podporu hlavně nedostatečnou publikační činnost a statisticky na tom byli nejhůř odmítnutí badatelé s doktorským titulem a s absencí hlavního řešení projektu v minulosti. Spíše pro nepozornost byly zamítnuty také žádosti odborníků, co již měli docenturu a jejich publikační činnost byla dostatečná.

12 Příklady posudků úspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů SI

Pro výzkum bylo také poskytnuto deset úspěšných žádostí podané přes státní instituci. Kromě českých psaných posudků z prvního kola, se zde objevily posudky anglické, protože návrhy postoupily na vyšší úroveň výběrového řízení. Předmětem výzkumu se opět staly posudky samotné, nikoliv žádosti, protože nebylo v silách autora diplomové práce je po odborné stránce zkoumat. Nicméně kvalitativní metoda výzkumu ukázala všechny možné proměnné, které je při psaní žádosti brát v potaz. Odpověď, jak má kvalitní žádost vypadat, poskytly právě sumarizované posudky, ty jsou oborově stejné nebo příbuzné zkoumaným posudkům a profilům z předchozích kapitol magisterské práce. V posudcích lze pozorovat, jak pochvalné reakce, co všechno měla žádost obsahovat, tak i výtky, co by bylo nutné příště do návrhu zapracovat. I přesto se jedná o žádosti, které grantovou podporu získaly. (SI ÚP státní instituce úspěšný projekt)

- Subjekt 1 SI ÚP – Problematice nebyla dosud věnována dostatečná pozornost, a proto by se jednalo o badatelský přínos. Dílčí výstupy budou prezentovány v anglickém jazyce, jako například monografie. Projekt zpracován stručně a přehledně. Dvoučlenný tým a navržené penzum práce odpovídá časové náročnosti projektu. Navrhovatel je zkušený badatel, zaměstnanec instituce. Anglicky psaná část posudku: Originální návrh výzkumu. Je zřejmé, že posuzovatele návrh hned v úvodu zaujal. Skvělým cílem je také srovnání domácí problematiky se světovou. Monografie k tématu hlavně v češtině velmi vítána. Hodnotitel „*velmi potěšen*“ výstupem projektu plánovanou kritickou edicí.

Návrh je slibný a realistický, možno ho splnit do tří let. Požadované finance odpovídají velikosti týmu. Dále hodnotitel udává specifické rady pro další výzkum. Poskytuje zpětnou vazbu badateli a posudek je odborně na výši. Hlavní řešitel má doktorský titul a je zkušeným v oblasti GAČR.

- Subjekt 2 SI ÚP – Jedná se o projekt, zásadní, důležitý a vyžadující značnou pozornost. Metodologicky dobře uchopen. Cíl projektu řádně zdůvodněn. Plánovaný výstup, ale není projednán doposud s žádným zahraničním nakladatelstvím. Harmonogram řešení je přesný. Osobní náklady přiměřené. Badatel dostatečně zkušený pro tak náročný úkol.

Anglicky psaná část posudku: Projekt představuje zásadní krok pro rozvoj studií o dané problematice. Dále hodnotitel nabízí možný postup výzkumu. Metodologie je propracovaná pro tak náročný úkol. Počet týmu odpovídá náročnosti práce jak časově i obsahově. Harmonogram důsledně mapuje postup výzkumu. Požaduje grant udělit i přes slabinu projektu, zapojení většího počtu výzkumných metod.

- Subjekt 3 SI ÚP – Hlavní přínos spočívá v bilingvním výstupu projektu. Mezinárodní dimenze je okrajová. Jedná se o klasický projekt založený na osvědčených přístupech. Tým je početný, odpovídající navrhovaným výstupům. Nelze hovořit o inovativní metodologii, protože projekt je ve výzkumu spíše tradičně zaměřen. Navrhovatelé jsou mladší

generace, ale už se osvědčili u starších projektů. Dílčí výstupy nejsou upřesněny.

Anglicky psaná část posudku: Tento projekt je originální svým zaměřením. Jeho výstup je potřebné publikovat v zamýšleném rozsahu, aby se zviditelnilo české prostředí v této oblasti v Evropě. Monografii doporučuje vydat hodnotitel v zahraničním nakladatelství, nikoliv v České republice. Slabiny projektu popsány jako žádné. Složený badatelský tým jsou doktoři s bohatou grantovou zkušeností v oblasti GAČR.

- Subjekt 4 SI ÚP – Tématu byla doposud věnovaná malá pozornost. Není k němu k dispozici téměř žádná odborná literatura. Metodologicky dobře zpracováno. Na základě diskuse s ostatními hodnotiteli panelu, doporučujeme projekt podpořit.

Anglická část posudku: Ve výzkumné problematice zbývá zaplnit mezeru výstupem tohoto projektu. Plánovaná monografie přiměřená délce bádání. Metodologie výborná. Dále hodnotitel popisuje, jak by se ve výzkumu mělo postupovat. Projekt nemá podle něj žádné slabiny. Badatel má doktorský titul a je zavedeným hlavním řešitelem GAČR.

- Subjekt 5 SI ÚP – Návrh projektu je přepracovanou verzí z minulého roku. Respektuje doporučení předchozích hodnotitelů. Harmonogram projektu je sestaven podle vytyčených cílů. Navrhovaný tým řešitelů splňuje

požadavky pro úspěšné řešení projektu. Dosud není navrženo vhodné nakladatelství pro zamýšlený výstup.

Anglicky psaná část posudku: Projekt svým ambiciózním souborem různých druhů pramenů přinese nové zásadní poznatky na poli bádání. Práce tak zapadá do důležitých výzkumných trendů současných tematických studií. Návrh projektu je dobře připraven, počet účastníků odpovídá plnění stanoveného úkolu. Hlavní cíle se zdají být dosažitelné. V projektu však není uveden rozsah zamýšleného výstupu v podobě monografie. Není vybráno zahraniční nakladatelství pro publikování práce. Není zde žádná slabina projektu, pouze by měla být monografie rozčleněna více tematicky. Badatelský tým je mezioborový a mají doktorský titul.

- Subjekt 6 SI ÚP – Záměr projektu ob stojí v mezinárodním prostředí. Zvolené badatelské přístupy se nevyznačují něčím novým. Nicméně metodologie je jasně uchopená. Hlavní řešitel nemá samostatné výstupy za posledních pět let, pouze kapitoly v monografiích. Projekt nezapojuje doktorandy. Téma ale patří k důležitým oborovým studiím. Financování není zcela popsáno.

Anglicky psaná část posudku: Vědecká komunita bude obohacena poznáním výstupu tohoto projektu. Projekt je společným úsilím, a proto se zdají jeho zakončení rozumné (monografie, workshopy). Cíl projektu je jasně definován a harmonogram je proveditelný. Projekt nemá slabiny a je přínosný. Hlavní řešitel má doktorský titul bez zkušenosti s GAČR.

- Subjekt 7 SI ÚP – Projekt je inspirován zahraničním badáním. Hodlá zpracovat stejné téma na domácím území. Projekt je promyšlen pěkně, metodologie vhodně zvolena. Výčet literatury k tématu by mohl být obsáhlejší. Přínosem projektu je také zapojení doktorského studenta. Některé informace o financování projektu by mohly být přesněji formulovány.

Anglicky psaná část posudku: Cíl projektu je dobře definovaný, ale metodika výzkumu by se dala ještě více propracovat. Hodnotitel dále popisuje, co by si od projektu sliboval a nabízí svůj vlastní odborný postup. Dva řešitelé jsou známí badatelé, jak v domácím, tak i zahraničním prostředí. Jejich vědecké školení je pro projekt adekvátní. Oba mají doktorský titul a zkušenosti s GAČR projekty.

- Subjekt 8 SI ÚP – Projekt přináší nové poznatky v oblasti badání. Metodologie by se dala lépe propracovat, ale vzhledem k předchozím zkušenostem žadatele výzkumná otázka bude zodpovězena podle stanovených cílů. Literatura více než vyčerpávající. Hlavní řešitel má bohatou publikační činnost a mezinárodní spolupráci. Je etablovaným vědcem v oboru. Projekt nemá v zásadě žádné slabiny. Anglická část posudku: Záměr projektu navazuje na práci a dlouholetý odborný zájem řešitele. Cíl je správně definován. Výstup je určen pro zahraniční nakladatelství. Hlavní řešitel je zkušeným a mezinárodně uznávaným badatelem. Návrh nemá slabiny. Doporučuji ke grantové

podpoře. Řešitel je docent s bohatou zkušeností grantových podpor nejen GAČR.

- Subjekt 9 SI ÚP – Projekt zpracovává marginální nicméně velmi přínosné téma. Řešitel jasně stanovil cíle projektu. Jeho harmonogram je splnitelný. Tým zahrnuje mladého badatele. Výstup bude přínosný pro oblast daného bádání. Anglicky psaná část posudku: Velmi zajímavé téma odpovídající současným zahraničním trendům v bádání. Po stránce genderu téma velmi hezky zpracováno. Dále posuzovatel popisuje možné směry budoucího bádání. Návrh nemá slabiny a je doporučen. Řešitel má doktorský titul bez zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 10 SI ÚP – Pro projekt vhodně zvolené dosud zcela nezpracované téma. Metodologie spíše tradiční, ale kvůli zvolenému tématu její volba pochopitelná. Harmonogram postupu prací správný a naplnitelný. Výčet literatury je dostačující. Anglicky psaná část posudku: Badatel si zvolil obtížnější téma kvůli jeho již částečnému zpracování, nicméně navrhovaný cíl projektu přispěje vědecké obci. Metodologie zvolena dobře, ale dále navrhuje vlastní postup bádání. Finanční rozpočet přiměřený. Badatel má doktorský titul a zkušenosti s GAČR.

Výše uvedený text svým výčtem představil důležité obsahové a formální náležitosti úspěšných posudků v grantové soutěži. Díky obsahové kvalitativní analýze

můžeme seřadit skutečnosti, které sehrávají značnou roli při získání financí. Po stránce obsahové, je to dobře strukturovaný projekt, s tím souhlasí i harmonogram prací, cíl projektu je rozumný a splnitelný na vytyčené časové ose. Důležitá je hlavní myšlenka projektu, nemusí se jednat o zcela nové téma, ale badání může doplnit, již započatý odborný diskurz. Za přínosné je zapojení mladého začínající vědce a mezinárodní přesah projektu. Uchazeč by si měl dát také pozor na dobře zdůvodněné financování projektu. Pokud je badatel již zavedený znalec v oboru, nemusí mít zcela do detailu propracovaný projekt. To ale také na druhou stranu platí i pro uchazeče s doktorským titulem, pokud ovšem jeho návrh hodnotitele zaujme. Po formální stránce se především hodnotí cíle projektu například monografie. Zahraniční hodnotitele jsou vesměs sdílnější a pochvalnější ve svých textech než ti domácí.

13 Příklady posudků neúspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů VŠ

Text kapitoly představuje vybrané části posudků, jejichž výtky sehrály zásadní roli při neudělení grantové podpory uchazeči z kateder vysoké školy. Oborovost vyučujících je stejná nebo příbuzná se zaměřením badatelů na zkoumané instituci. Kapitola si klade za cíl odhalit formální a obsahové nedostatky návrhů, kterým hodnotitelé nedoporučili udělit podporu.

- Subjekt 1 VŠ NP – Projekt odpovídá mezinárodním trendům, hlavní výstup je monografie, která bude vydána v zahraničí. Výstup zmínil hodnotitel ihned v úvodu posudku, což je poněkud zvláštní, vzhledem k předešlým posudkům. Koncepce je jasně objasněna, doba řešení je reálná. Vědecká úroveň navrhovatele a spolunavrhovatele jsou nepochybné. Obě mají značnou publikační činnost. Slabina projektu je menší citovanost obou řešitelů a finance jsou podhodnoceny. Projekt nebyl postoupen do druhého kola. Žadatelé mají doktorský titul bez zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 2 VŠ NP – Vědecká závažnost projektu není z přihlášky zřejmá. Přínos pro výzkum je marginální. Řešitel je dostatečně citován. Harmonogram fází projektu dobrý. Žadatel má doktorský titul bez zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 3 VŠ NP – Originální projekt s menším dopadem na vědeckou obec zvláště pak v zahraničí. Formálně je v projektu několik nepříjemných překlepů. Přihláška zpracována navíc suše. Hodnotitele pravděpodobně projekt

zaujal především kvůli obsahovým nedostatkům. Není také vyřešena otázka autorského práva. Navrhovatel má dostatečnou publikační činnost a pracoviště univerzity je dobře vybaveno. Žadatel má doktorský titul bez zkušenosti s GAČR.

- Subjekt 4 VŠ NP – Projekt je přínosný s jasnou mezinárodní dimenzí a je zpracován precizně. Plánovaná publikace je dostatečně popsána. Finančně přiměřené náklady vůči výzkumu. Navrhované cíle i metodika jsou popsány dostatečně. Badatelé mají dostatečnou publikační činnost. Doporučuji postoupit do druhého kola. Anglická část posudku: Autoři dostatečně nezdůvodnili výběr konkrétních textů v projektu, které mají zkoumat. Nevhodně zvolené nakladatelství pro výstup s malým dopadem (regionální). Žadatelé mají doktorský titul bez zkušenosti s GAČR.
- Subjekt 5 VŠ NP – Není jasně popsána metoda některých analytických kroků a výstup projektu není dostatečný k zamýšlené práci. Žadatel má doktorský titul bez znalosti GAČR.
- Subjekt 6 VŠ NP – Ačkoliv se hodnotitel domnívá, že návrh projektu mezinárodní srovnání snese, zapojení do mezinárodní vědecké komunity není v projektu deklarováno, ani spolupráce se srovnatelnými pracovišti v zahraničí. V projektu je zmíněna pouze spolupráce s ústavem na Slovensku. Metodologicky se zdá projekt dobře ukotven, postupy jsou jasně vysvětleny. Žadatel má

doktorský titul, zaměstnanec VŠ a SI, ale je bez zkušenosti s GAČR.

- Subjekt 7 VŠ NP – Mezinárodní přesah projektu by mohl být větší. Tím pádem chybí projektu konkurenceschopnost v mezinárodním prostředí. Zmíněn je širší badatelský rozptyl, což projektu také škodí. Hodnotitel by doporučoval se zaměřit spíše na několik menších dílčích problémů. Metodologie není zcela jasná. Bylo by vhodnější pro výzkum využít pokročilejší a modernější postupy. Žadatel má doktorský titul a je bez zkušenosti GAČR.

Výše uvedený výběr částí získaných posudků pro výzkum odhalil obsahové nedostatky podaných grantových žádostí zaměstnanců zkoumané vysoké školy. Žádostem chyběl mezinárodní přesah projektu, metodologie nebyla jasně vytyčená, výstupy byly neúměrné vzhledem k jejich zamýšlenému rozsahu. Formální nedostatky se objevily například v podobě překlepů a gramatických chyb, což by se nemělo vůbec stát. Můžeme konstatovat, že vybrané žádosti do soutěže byly slabší, hůře propracované než návrhy z SI. Zde jsou uvedena cenná srovnání. Některým hodnotitelům pak projekt utkvěl v paměti hlavně kvůli obsahovým a formálním nedostatkům než díky inovativní myšlence zamýšleného záměru. Pro zlepšení situace by autor diplomové práce navrhoval pořádat pravidelně semináře na univerzitě na téma GAČR, kde by se projekty před podáním několikrát prezentovaly v uzavřené skupině vědců. Stejný postup byl zaveden na ústavech SI. Doporučil bych také povinnou účast všech žadatelů spolu s některými úspěšnými řešiteli. Bohužel na vysoké škole není zvykem se dělit mezi kolegy o cenné poznatky, jak grantovou podporu získat. To ostatně dokládá i následující kapitola.

14 Příklady posudků úspěšných projektů v grantové soutěži GAČR žadatelů VŠ

Pro následující kapitolu, která uzavírá kvalitativní výzkum výběrů grantových posudků pro diplomovou práci, byly poskytnuty pracovníky vysoké školy pouze dvě úspěšná hodnocení. To zapříčinil především velmi nízký počet žádostí, které v grantové soutěži za poslední čtyři roky uspěly, a navíc neochota úspěšných žadatelů se o svoje know-how s mladšími kolegy podělit. Z výzkumu vyplývá, že je zde značná disproporce mezi starší generací úspěšných žadatelů s akademickými tituly docent/ka, profesor/ka a mladšími, neúspěšnými doktory.

- Subjekt 1 VŠ UP – Projekt se zabývá významným tématem a navržená mezinárodní spolupráce je nadprůměrná. Žadatel prokázal vysokou znalost literatury. Celková koncepce projektu je vyzrálá a časový plán pro řešení projektu dostatečný. Metodika je podrobná a konkrétní. Publikační aktivita navrhovatele zahrnuje více než dostatečné množství odborných výstupů. V projektu je použito několik výzkumných metod. Přes náročnost technických postupů se řešení jeví jako reálné. Slabina projektu jsou poměrně vysoké náklady na malý zkoumaný vzorek.

Anglicky psaná část posudku: Projekt řeší ambiciózní téma. Projekt je na špičce výzkumu. Zohledňuje několik proměnných důležitých pro výzkum. Návrh je dobře napsán, a proto také prokazuje žadatel schopnost jej zdárně ukončit. Výstup v podobě publikačního plánu je velmi ambiciózní. Je důležité, aby žadatel během výzkumu jasně formuloval výzkumné otázky, na které bude odpovídat. Harmonogram projektu je proveditelný vzhledem k velikosti výzkumného týmu a navrhovanému řešení. Projekt by měl ve svém

závěru ujasnit souvislosti mezi stanovenými cíli. Navrhovatel je docent s bohatou zkušeností nejen GAČR.

- Subjekt 2 VŠ UP – Jde o mezinárodní interdisciplinární projekt, který má přesah do několika oblastí. Projekt je kvalitně zpracován a navrhovatel se v dané problematice dostatečně orientuje. Plánované výstupy odpovídají stanoveným výzkumným cílům a korespondují také s velikostí týmu. Navrhovaná metodika je jasně vymezená. Do řešení projektu je zapojeno několik studentů. Projekt je zaměřen na doposud mále zpracované, ale v oboru důležité téma. Výzkumný tým je větší, a proto bude důležité si ohlídat rozvržený harmonogram prací při jeho plnění. I přes náročnost cílů, navrhovatel zpracoval kvalitní projekt. Výstupy směřují logicky do zahraničních odborných periodik. Různorodost řešitelského týmu projektu přidává na hodnocení, ale zároveň komplikuje uchopení postupu prací.

Anglicky psaná část posudku: Jedná se o cenný interdisciplinární projekt. Má nadnárodní a ambiciózní charakter. Originalita myšlenky projektu je velmi vysoká. Koncept a metodika výzkumu byly jasně vysvětleny a popsány. Časová osa projektu pro jeho řešení se zdá být rozumná. Předměty zájmu jsou uvedeny. Výzkum je rozdělený do několika linií a bylo by důležité ve výstupu náležitě zdůvodnit jejich vzájemnou provázanost. Hodnotitel si není vědom slabin projektu. Žadatel má docentský titul a bohatou zkušenost s GAČR projekty.

Z výše uvedených částí posudků vyplývá, že oba projekty mají mezinárodní přesah a jsou nositeli inovativních myšlenek v oboru. Návrhy si kladou ambiciózní cíle, a proto mají také dobře

strukturovaný harmonogram prací. Metodologie je dobře představená a jasná. Řešitelské týmy jsou početnější a nezapomíná se ani na zapojení mladších kolegů do zamýšleného projektu. Oba žadatelé jsou docenti se značnou zkušeností v oblasti grantových žádostí. Jejich publikační činnost dokazuje dostatečnou odbornost. Návrhy nemají obsahové nedostatky nebo formální chyby.

15 Zodpovězení výzkumné otázky a výsledky komparace

Jak si podat (ne)úspěšnou grantovou žádost známou všeobecně jako GAČR je podstatě velmi lehké, ale žadatel musí splňovat několik následujících kritérií, které odhalil výše uvedený výzkum. Již na začátku je ale nutné zdůraznit, že ne všichni mají stejnou šanci grantovou podporu získat. Zaměstnanec SI nabývá mnohem větších výhod než badatel VŠ, právě díky ústavní podpoře. Je tomu tak již při přípravě a konzultování zamýšlených žádostí. Institucionální podpora je i něco zásadního co posouvá žádost při jejím posuzování vpřed. Pokud se navíc spojí s univerzitním zaměstnáním na Univerzitě Karlově, polovina kritérií je splněná. Toto tvrzení lze alespoň částečně podpořit profily uchazečů z SI a VŠ, které když mezi sebou porovnáváme, a zjistíme, že akademický pracovník s doktorským titulem s ústavní a univerzitní podporou je na tom lépe než žadatel s doktorským titulem z VŠ. Ostatně i zaměstnanci vybraných ústavů tvrdí, že GAČR vznikl a funguje přímo pro ně, protože mají nízké platové ohodnocení a dělají vědu na vyšší úrovni než zaměstnanci samotných univerzit.

Profily uchazečů za poslední čtyři roky také odhalily, že na zkoumané vysoké škole výrazně vedou v úspěšných žádostech pracovníci s akademickým titulem docent/ka a profesor/ka. Je to dáno především tím, že už tito žadatelé mají bohatou publikační činnost, v svém oboru jsou dostatečně známí a mají značné konexe, které napomáhají grantovou podporu získat. Mnohdy bez kvalitně sestaveného týmu nemůže začínající badatel v soutěži uspět. Čísla jsou nekompromisní, ročně grant obdrží pouze 10 % žadatelů a celkový počet přihlášek je přes čtyři tisíce. Z výzkumu kapitoly 4 pak vyplývá, že ve zkoumaném období ročně v oblasti OK4 podporu získalo pouze sto badatelů.

Výzkum dále pokračoval sběrem dat ze statistických ročenek GAČR, které také ukázaly rozdílnou výši akademického vzdělání u úspěšných žadatelů z SI a

VŠ. Zaměstnanci s doktorským titulem na SI měli větší šanci finance získat než ta samá skupina z VŠ, což potvrdil i kvalitativní výzkum u odmítnutých žádostí z VŠ. Abychom se ale dostali ještě dál, bylo nutné nashromáždit větší počet grantových žádostí s jejich posudky. Autor diplomové práce nehodnotil odbornou stránku jednotlivých projektů, ale zaměřil se na formální a obsahové chyby, které sami posuzovatelé v posudcích zmínili. Díky jejich hodnocením bylo ve výzkumu zjištěno, jak by správně měl návrh vypadat. Tím se dostáváme k formálním a věcným nedostatkům, které lze sumarizovat takto:

- Návrh žádosti nebyl odevzdán celý v angličtině
- Konkrétní výzkumné cíle, metody a přístupy nebyly zcela zpracovány nebo vysvětleny
- Předpoklady a tvrzení v návrhu nebyly dostatečně prokonzultovány a předem rekonstruovány
- Výzkum není dostatečně inovativní, spíše tradiční
- Mezinárodní rozměr projektu je omezený
- Plánované výstupy jsou k publikační činnosti žadatele příliš ambiciózní
- Badatel má nízkou publikační činnost
- Není dohodnuto zahraniční nakladatelství pro publikování výstupu
- Bibliografie je nedostatečná nebo zastaralá
- Příhláška je zpracována suše bez dostatečné invence
- Příhláška obsahuje nepříjemné překlepy
- Genderová nevyváženost týmu, žádné nebo nedostatečné zapojení mladých badatelů
- Financování projektu není zcela zdůvodněno a popsáno
- Požadované finance neodpovídají množství zamýšlené práce, projekt je podhodnocený

- Výstupy projektu jsou popsány vágně

Výše zmíněné skutečnosti nám alespoň částečně ukázaly, jak být či nebýt úspěšný žadatel při podávání GAČR. Pro lepší představu, ale může sami sestavit profily fiktivních uchazečů, kteří v žádostech uspějí anebo selžou.

- Úspěšný žadatel z SI – muž, věk 40+, akademický titul – profesor, docent, doktor, žádost nemusí být detailně propracovaná, dostatečně znám v oboru, člen několika redakčních rad odborných periodik, vyučující na Univerzitě Karlově, dostatečná publikační činnost, již nějakým způsobem zapojen v GAČR (platí pro profesor/docent), vyšší šance na úspěch v soutěži se zkušeností GAČR jako spoluřešitel (platí pro doktorský titul), nejvyšší šance na získání financí se zkušeností jak hlavní řešitel v minulosti (platí pro všechny stupně akademických titulů), je všeobecně znám počet jeho potomků žadatele z ústavních stránek
- Úspěšný žadatel z VŠ – muž, věk 50+, akademický titul – profesor nebo docent, znám v oboru, výuka na několika vysokých školách, ještě lépe částečně zaměstnán na SI, značná publikační činnost, již zapojen několikrát v GAČR jako spoluřešitel nebo řešitel, větší výzkumný tým, který lze lépe zapojit více pracovišť s výborným vybavením

Výše byly představeny dva fiktivní profily uchazečů z SI a VŠ, kteří mají podle zjištěných poznatků nejvyšší šanci grantovou podporu získat. Ženy zde bohužel zmíněny nebyly, protože z celkového počtu uchazečů jak na univerzitě, tak i na instituci zabírají pouze 1/3 z celkového počtu úspěšných žadatelů o grantovou podporu. Ve výběru ženy nejsou pravděpodobně diskriminovány, ale hlavní

problém představuje jejich počet ve vědě a výzkumu, který je obecně nízký. Nyní můžeme představit profily nepodpořených uchazečů o grantovou podporu.

- Neúspěšný žadatel z SI – muž nebo žena, věk 35+, doktorský titul, nepůsobí na UK, zaměstnání pouze na jednom z ústavů, žadatel/ka nejsou příliš známí v oboru, jsou bez podpory zkušenějšího vědce, volba tématu návrhu je neoriginální, špatně popsána metodologie, nízká publikační činnost, žádná účast v redakční radě odborného periodika, nedostatečné množství zahraničních zkušeností, které mohou výzkum posunout do mezinárodního prostředí, malé nebo žádné zapojení do GAČR v minulosti, na tento typ uchazečů (doktor/ka) jsou během posuzování kladeny vyšší nároky
- Neúspěšný žadatel z VŠ – muž nebo žena, věk 35+, doktorský titul, nepůsobí na více vysokých školách, nemá částečný nebo celý úvazek na ústavu instituce, může ale nemusí být znám v oboru, je bez podpory zkušenějšího vědce, volba tématu návrhu je neoriginální, špatně popsána metodologie, nízká publikační činnost, žádná účast v redakční radě odborného periodika, bez zkušenosti s GAČR jako hlavní řešitel

V uvedených fiktivních profilech úspěšných a neúspěšných uchazečů byly shrnuty okolnosti, které sehrávají zásadní roli při udělení nebo odmítnutí grantové podpory. Z nich vyplývá, že šance na úspěch stoupá s věkem žadatele a jeho akademickými tituly. Jak moc je známý ve svém badatelském prostředí, jestli je zaměstnancem více vysokých škol nebo dokonce zkoumané státní instituce. Na druhou stranu šance v udělení klesá s nižším

akademickým vzděláním a věkem, s malou publikační činností a s nedostatečnou zkušeností s GAČR projekty v jejich hlavním vedení či spoluřešení.

Závěr

Návrhy grantových žádostí pro základní výzkum obecně musí poskytnout nové poznatky nebo metodiky pro řešení vědeckých výzkumů. Hodnotitelé návrhů se zaměřují na zvolenou metodu předkládaného výzkumu, na schopnost žadatele dokončit projekt, prověřují jeho výstupy, které jsou úměrné práci a financování výzkum nebo se také hodnotí ale i jiná kritéria. Například různé výzvy mají svůj specifický jazyk (GAČR, NAKI), a je proto nutné, aby si projektový manažer a navrhovatel bedlivě prostudovali zadávací dokumentaci. Pokud existuje konkrétní výzkumná myšlenka, musí existovat i splnitelné cíle. Navrhovatel by měl svůj záměr po odborné stránce konzultovat s dalším odborníkem, než začne psát projekt. V případě připomínek je nutné koncept přepracovat. Zaměřit se i na nepsané požadavky agentury a co v největší míře projekt podle nich sestavit. Nenechat se odradit od podání projektu nepodloženými informacemi od jiných kolegů. Velmi užitečná je schopnost předvídat a podle svého projektu sestavit sérii otázek, na které se hodnotitel bude ptát při jeho čtení. Umět na ně odpovědět. Tak zjistíme přínosnost a zároveň slabiny projektu.

Při sestavování návrhu myslete ve větším měřítku a od něj se propracovávejte k detailům. Spolupráce s projektovým manažerem poskytuje dobrý background, ale mějte na paměti, že nejste jediní, kdo o grantovou podporu žádá. Kromě toho, pokud jste v týmové spolupráci, ať už jako běžný člen nebo spoluřešitel, obsah výzkumu jako už je jeho projekt samotný, postup práce nebo jednotlivé výstupy jsou předmětem autorství, které má u publikování nebo dalšího šíření jistá pravidla. Pokud v projektu něco slíbíte, a například monografie má již předem dané autory a editory, nelze toto uskupení během plnění stanoveného cíle již měnit. Férovost představuje základ pro další budoucí projekt. To souvisí i se spoluprací s mladšími kolegy, kteří výzvu podílet se na projektu od hlavního řešitele ocení, stejně tak i panelová komise a posuzovatelé.

Při psaní projektu musí být jeho jazyk jasný, přehledný a dobře organizovaný. Na základě dobrého uspořádání pomůžete recenzentovi vaši práci rychle pochopit. Nezdůrazňujte marginální části výzkumu, ostatně v zadávací dokumentaci moc prostoru jako navrhovatel nenajdete. Anotaci několikrát přepracujte. Musí být poutavá, nositelkou invenční myšlenky, která zaujme. Dále je nutné dodržovat členění zadávací dokumentace, vyjadřovat se k určitým částem projektu přesně a být stručný. Posuzovatel hodnotí několik žádostí za den a může proto srovnávat jednotlivé projekty mezi sebou. Z toho vyplývá, že projekt musí udržet vaši i jeho pozornost po celou dobu čtení. Proto je užitečné návrh na čas při psaní odložit a opět se k němu později vrátit. Pokud by vzniknul za jeden víkend pravděpodobně v soutěži neuspěje. Preciznost pomůže žádost sjednotit, promyšlenost propojí všechny části výzkumu, a ukáže, jak dokážete být při psaní práce konzistentní. Z toho hodnotitel pozná, že i vaše závěrečná prezentace výzkumu například slíbená monografie bude vynikající. Každý posuzovatel se ptá, co dělá navrhovaný záměr přínosným.

Otázky na projekt a jejich odpovědi musí být přesvědčivé. Metodologie výzkumu přijde na řadu hned vzápětí. Z ní vzejde dotaz na vhodnou analýzu a možnosti aplikace vybraných výstupů. Ty musí být nakonec náležitým způsobem syntetizovány a šířeny. Invenční myšlenka projektu je důležitá, ale logika celého uspořádání práce také. Tím narážím na dobře a reálně sestavený harmonogram a jeho rozpočet. Jak bylo při samotném výzkumu zjištěno, hodnotitel vyřadil v některých případech dobrý projekt ze soutěže jenom proto, že požadované finanční náklady navrhovatel podhodnotil nebo žádal příliš vysokou částku.

Za velký přínos pro obor považujeme interdisciplinární projekt. Ten sám o sobě pro oba spoluřešitele představuje velkou výzvu. Pokud se oběma vědcům podaří, ho dobře a vyváženě sestavit, už to samo o sobě u komise stojí za jeho podpoření než uzavřenější práce bez mezinárodního přesahu. Ano, často se u

hodnocení sejdou dva kvalitní projekty na stejné úrovni a interdisciplinarita u jedno z nich bude hrát zásadní roli v jeho prospěch. Při sestavování takových návrhů se musí spoluřešitelé ptát jaký přínos bude mít výstup pro obě badatelské pole, a jestli bude rovnocenný. Jaké empirické poznatky z něj vyplynou pro další výzkum.

Neméně důležitou roli pro návrh sehrává také jeho název. Už ten může projekt dál posunout v hodnocení a musí proto být poutavý a upozornit na vaše zaměření práce. Ostatně název a anotace projektu jsou nejčastěji sledovanou částí. Jak sběr dat ukázal, závadnost názvu spočívala například v jeho přílišné specifikaci, rozvláčnosti, popisnost například vyvolávala u hodnotitelů nezájem, široký titul zase nesoustředěnost. Efektivní název musí být jasný a prokázat, že má žadatel o zkoumanou problematiku vážný zájem a rozumí ji. Seriózní jazyk dokazuje odbornost vaší práce, ba naopak neformálnost může u některých hodnotitelů představovat problém. Osm až deset slov v názvu stačí pro zaujetí publika.

Po poutavém názvu projektu přichází na řadu jeho anotace, častý kámen úrazu grantových žádostí. Mnoho vědců svým projektům rozumí, a věří, že to je ten pravý důvod, proč by měli finanční podporu získat. Bohužel více než orientace a znalost v oboru bude nyní důležité vědět, jak návrh prezentovat, a to i někdy nezasvěcené osobě. Pokud anotaci přečteme někomu cizímu a on ji pochopí (záměr výzkumu), máme z části vyhráno. Shrnutí má totiž také za úkol nastavit u posuzovatele správná očekávání od vaší práce, které musíte následně splnit nebo slíbit v další části projektu. Anotace by mohla být něco jako prohlášení o projektu, zároveň by v sobě měla mít jakousi osnovu dlouhodobých a krátkodobých cílů a popis nejdůležitějších myšlenek. V první řadě by se měl hodnotitel dozvědět, co plánujete zkoumat a proč je váš projekt pro obor přínosný. Poté by měly být koncipovány všechny cíle. Opomenout se nesmí ani finanční rozpočet projektu, se kterým by vám mělo pomoci projektové oddělení

a jeho pracovníci. Bohužel předkládaná diplomová práce se finanční stránkou věci vůbec nezabývala už kvůli ochraně osobních údajů a nedostupnosti některých informací.

Jako poslední lze zmínit to, že všichni zúčastnění projektu mají zodpovědnost za sobě přidělenou práci. Když se provádí vědecký výzkum, každý nese vlastní díl odpovědnosti. Dodržováním harmonogramu naplňujete nejen časový plán, ale také integritu týmu. Pokud přijmete finanční podporu, souhlasíte i se stanovenými podmínkami. Každý rok v rámci GAČR vedoucí projektu vypracovává dílčí zprávu, ve které jsou sepsány již splněné cíle. Jejich dodržování je vizitkou nejenom vaší, ale také kolegů v týmu a pracoviště či instituce, kde výzkum provádíte. Pakliže nesplníte na konci požadovaného období všechny závazky, nemůžete jako hlavní řešitel v budoucnu žádat o další grantovou podporu. Plnění všech stanovených závazků je během projektu vaší nejvyšší prioritou. Od toho se také odvíjí dobré vedení týmu a reflektování všech životně důležitých aspektů pro zdárné dokončení výzkumu.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	PhDr. Lukáš Kos, Ph.D.
Katedra:	Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie
Obor studia:	Management vědy
Obor obhajoby práce:	Management vědy
Vedoucí práce:	doc. Mgr. Dopita Miroslav, Ph.D.
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Jak (ne)snadné je podat úspěšnou grantovou žádost
Anotace práce:	<p>Práce se zaměřuje na grantové projekty podávané v rámci GA ČR. Výzkum nejdříve vychází ze statistických ročenek GA ČR, dále pokračuje sběrem dat u dvou skupin podavatelů projektů GA ČR.</p> <p>První skupina budou grantové žádosti podané v rámci ryze výzkumné organizace z oblasti humanitních věd. Proběhne sběr dat a porovnání úspěšných a neúspěšných žádostí za posledních pět let.</p> <p>Druhá skupina úspěšných i neúspěšných grantových žádostí bude z oblasti humanitních věd veřejné vysoké školy za stejné období a též proběhne jejich vzájemná komparace, proč byly žádosti úspěšné či nikoliv.</p> <p>Hlavní merit práce bude ale spočívat v komparaci posudků obou skupin. Výzkum by měl zjistit, kdo je v soutěži úspěšnější a z jakých důvodů. Jaké jsou formální a věcné nedostatky podaných žádostí a jaké jsou pozitivní ale i negativní okolnosti sehrávající roli pro získání či odmítnutí.</p> <p>Předmětem analýzy jsou úspěšné i neúspěšné grantové žádosti s posudky za posledních pět let. Výzkumné projekty i organizace jsou anonymizovány. Výsledek komparace ukáže, kdo je v grantové soutěži úspěšnější a proč, ale také jestli v základu mají všechny subjekty stejné podmínky a možnosti, jak grantovou podporu získat.</p>
Klíčová slova:	GAČR, grantová žádost, posudek, instituce, ústav, OK4

Title of Thesis:	How (un)easy it is to submit a successful grant application
Annotation:	<p>The work will focus on grant projects submitted within the GA CR. The research will first be published in the Statistical Yearbooks of the GA CR, then it will continue to collect data from two groups of GA CR project submitters.</p> <p>The first group will be grants applications submitted within a purely humanities research organization. Data collection and comparison of successful and unsuccessful applications over the past five years will take place.</p> <p>The second group of successful and unsuccessful grant applications will be from the field of humanities of a public university for the same period, and their mutual comparison will also take place, why the applications were successful or not.</p> <p>However, the main meritorious work will consist in comparing the opinions of both groups. The research should find out who is more successful in the competition and for what reasons. What are the formal and substantive shortcomings of the submitted applications and what are the positive and negative circumstances that play a role in obtaining or rejecting them.</p> <p>The subject of the analysis are successful and unsuccessful grant applications with reviews for the last five years. Research projects and organizations are anonymized. The result of the comparison will show who is more successful in the grant competition and why, but also whether they all basically have the same conditions and possibilities for obtaining grant support.</p> <p>☑</p>
Keywords:	GAČR, grants application, report, institution, institute, OK4
Názvy příloh v práci:	Práce je bez příloh.
Počet literatury a zdrojů:	20
Rozsah práce:	Znaky (včetně mezer) 115 319, normostran 64, stránek 81

Literatura a internetové zdroje

Dombrovská, M. *Informační gramotnost jako veřejný zájem, politika a norma: Návrh na tvorbu koncepčních dokumentů v oblasti informačního vzdělání.* Praha, Karolinum, 2023.

Friedland, A. J., Folt, C. L. & Mercer, J. L. *Writing Successful Science Proposals.* Yale University Press, 2018. JSTOR, <http://www.jstor.org/stable/j.ctt1npcnv>. Accessed 4 Dec. 2023.

Hladík, R. (ed.): *Digitální obrat v českých humanitních a sociálních vědách.* Praha, Karolinum, 2022.

Hladík, R. *Závislosti na GAČRu: Projektové dedikace publikačních výsledků z perspektivy vědních oblastí.* (s.60–70) In. Hrubec, M.–Kopecký, M. (2021) *Nová vědecká éra? Od byrokratické komerce ke kreativitě ve veřejném zájmu.* Praha: Nakladatelství Epoque.

Hrubec, M. –Višňovský, E. et al.: *K nové vědecké epoše – Globální srovnání defromací vědy.* Bratislava, Spolek slovenských spisovateľov, 2023.

Hrubec, M., & Kopecký, M. (eds.). *Nová vědecká éra – Od byrokratické komerce ke kreativitě ve veřejném zájmu.* Praha: Epoque, 2021.

Višňovský, E.: *Akademický svet a jeho súčasné problémy.* Bratislava, VEDA vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2022.

<https://www.radimhladik.net/post/2021-01-11-zavislost-na-gacr/>

<https://vedavyzkum.cz/z-domova/czexpats-in-science/grand-prix-ceske-vedy-analyza-soutezi-grantove-agentury-cr-pro-rok-2020>

<https://gacr.cz/seznam-navrhu-projektu/>

<https://gacr.cz/o-ga-cr/o-nas/>

<https://gacr.cz/o-ga-cr/ridici-organy/predsednictvo/>

<https://gacr.cz/zadavaci-dokumentace/>

<https://gacr.cz/wp-content/uploads/2019/03/Uzivatelcka-prirucka-aplikace-GRIS-2016.pdf>

<https://gacr.cz/zadavaci-dokumentace/>

<https://gacr.cz/seznam-podporenych-projektu/>

<https://gacr.cz/dulezite-prezentace/>

<https://gacr.cz/formulare-cestnych-prohlaseni/>

<https://gacr.cz/zadavaci-dokumentace/>

<https://gacr.cz/kriteria-hodnoceni-vysledku/>

Seznam zkratek

GAČR – Grantová agentura České republiky

VŠ – vysoká škola

SI – státní instituce

UPOL – Univerzita Palackého Olomouc

UK – Univerzita Karlova

MU – Masarykova univerzita

ZČU – Západočeská univerzita Plzeň

VŠB – Technická univerzita Ostrava

OSU – Ostravská univerzita

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

WoS – Web of Science – je platforma pro přístup do světoznámé citační databáze

SCOPUS – je multioborová abstraktová a citační databáze odborné a recenzované literatury

IS VaVaI – Informační systém výzkumu, vývoje a inovací

CEP – Centrální evidence projektů

ORCID – je neproprietární alfanumerický kód, který jednoznačně identifikuje vědecké a další akademické autory

IČO – Identifikační číslo osoby

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

ČR – Česká republika

GDPR – General Data Protection Regulation – Ochrana osobních dat